

Załącznik N 1 do
Uchwały nr XIII/92/04
Rady Gminy Brańsk
z dnia 30 czerwca 2004 r.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Brańsk na lata 2004 2006

Brańsk, czerwiec 2004

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	4
OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	5
I. ANALIZA SYTUACJI BIEŻĄCEJ.....	6
1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE.....	6
1.1. Położenie i podział administracyjny.	7
1.2. Dziedzictwo historyczne.....	8
2. ŚRODOWISKO NATURALNE.	9
2.1. Klasyfikacja gleb	9
2.2. Szata roślinna.....	10
2.4. Świat zwierząt	12
2.5. Warunki klimatyczne.....	13
2.6. Opady atmosferyczne.....	13
2.7. Rzeźba terenu.....	14
2.8. Budowa geologiczna.	14
2.9. Warunki wodne.	15
2.10. Gospodarka ściekowa na terenie gminy.....	21
2.11. Gospodarka odpadami.....	22
2.12. Identyfikacja problemów w zakresie środowiska	23
3. SFERA SPOŁECZA	24
3.1. Ludność.	24
3.2. Bezrobocie.	25
3.3. Oświata.	26
3.4. Identyfikacja problemów w zakresie oświaty.....	27
3.5. Ochrona zdrowia.	27
3.6. Opieka Społeczna.....	27
3.7. Mieszkalnictwo.	28
3.8. Kultura.	28
3.9. Turystyka.	29
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.	30
4.1. Infrastruktura drogowa.....	30
4.2. Identyfikacja problemów w zakresie infrastruktury drogowej.....	33
4.3. Telekomunikacja.	33
4.4. Elektroenergetyka.	34
4.5. Ciepłownictwo.....	35
5. GOSPODARKA.	36
5.1. Rolnictwo.....	36
5.2. Działalność poza rolnicza.....	36
II. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW GMINNYCH.....	38
1. Poprawa stanu dróg.	38
2. Modernizacja oświetlenia ulicznego.	38
3. Rozbudowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.....	38
4. Modernizacja wysypiska śmieci.	39
5. Stworzenie zbiornika małej retencji.	39

6. Zwiększenie ilości miejsc pracy.....	39
7. Poprawienie stanu technicznego szkół wraz z ich rozbudową.	40
8. Budowa boisk szkolnych i sal gimnastycznych.....	40
9. Pozyskiwanie nowych inwestorów.	41
III. ANALIZA SWOT.....	42
IV. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM	
OBSZARZE	47
1. Zadania polegające na poprawie stanu środowiska przyrodniczego.	47
2. Zadania polegające na poprawie stanu w zakresie oświaty.	47
3. Zadania polegające na poprawie stanu w zakresie infrastruktury drogowej.	
.....	47
4. Zadania polegające na poprawie stanu w zakresie infrastruktury	
technicznej.....	48
V. SYTUACJA FINANSOWA GMINY.	49
1. Dochody budżetu gminy.	49
2. Wydatki budżetu gminy.....	53
3. Prognozowana sytuacja finansowa gminy Brańsk na lata 2004 -2006.....	56
VI. ZADANIA I PROJEKTY INWESTYCYJNE NA LATA 2004 – 2006.....	57
1. Infrastruktura transportowa.....	57
2. Infrastruktura oświatowa.....	57
3. Ochrona środowiska.....	58
4. Infrastruktura techniczna i jednostka administracyjna.....	58
VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2006	60
1. Infrastruktura transportowa.....	60
2. Infrastruktura oświatowa.....	60
3. Ochrona środowiska.....	61
4. Infrastruktura techniczna i jednostka administracyjna.....	61
VIII. ZADANIA I PRIORYTETY INWESTYCYJNE NA LAT A 2007 - 2013... 	62
1. Infrastruktura drogowa.....	62
2. Ochrona środowiska.....	62
3. Infrastruktura społeczna.	62
4. Infrastruktura techniczna	63
IX. SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻONYCH CELÓW Z CELAMI STRATEGICZNYMI	
ROZWOJU WOJ. PODLASKIEGO I POWIATU BIELSKIEGO.....	64

WSTĘP

Niniejszy dokument przedstawia Plan Rozwoju Lokalnego na terenie Gminy Brańsk na lata 2004-2006. Podstawowym celem sporządzania Planu Rozwoju jest stworzenie możliwości decyzyjnych w sprawach podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rzeczowym oraz finansowym, w dłuższej perspektywie czasowej.

Decyzje te pozwolą na wcześniejsze podjęcie prac przygotowawczych dla planowanych procesów inwestycyjnych (przygotowanie dokumentacji projektowej, itp.) Umożliwią także pozyskiwanie źródeł finansowania dla planowanych zadań z odpowiednim wyprzedzeniem.

Dokument ma charakter poznawczy oraz służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi.

OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje swoim obszarem działania inwestycje w Gminie Brańsk realizowane w latach 2004 – 2006.

I. ANALIZA SYTUACJI BIEŻĄCEJ

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Brańsk położona jest w północno – wschodniej części Polski, na południowym skraju województwa podlaskiego, w obszarze „Zielonych Płuc Polski”. Jest jedną z największych gmin w powiecie bielskim. Sąsiaduje z gminami: Rudka, Wyszki, Bielsk Podlaski, Poświętne, Nowe Piekuty, Boćki, Grodzisk i miastem Brańsk. Leży na ważnym szlaku komunikacyjnym Warszawa – Białowieża, wśród rozciągających się dookoła lasów liściastych i iglastych. Jej przygraniczne położenie może wpływać na rozwój stosunków z Białorusią i innymi krajami byłego ZSRR.

Najbliższe przejścia graniczne znajdują się w:

Kuźnicy Białostockiej – 131 km,

Terespolu – 136 km,

Bobrownikach – 125 km,

Połowcach – 65 km.

Jest to typowo wiejska gmina w skład której wchodzi 43 miejscowości:

Bronka, Brzeźnica, Burchaty, Chojewo, Dębowo, Domanowo, Ferma, Glinnik, Holonki, Kalnica, Kiersnowo, Kiersnówek, Kiewłaki Koszewo, Kadłubówka, Klichy, Lubieszcze, Nowosady, Markowo, Majerowizna, Mień, Oleksin, Olędzkie, Olszewek, Olszewo, Pace, Patoki, Pietraszki, Płonowo, Poletyły, Popławy, Pruszanek Baranki, Pruszanek Stara, Puchały Nowe, Puchały Stare, Spieszyn, Szmurły, Ściony, Świridy, Widźgowo, Załuskie Koronne, Załuskie Kościelne, Zanie.

Gmina liczy 6943 mieszkańców, jednak z roku na rok stan ludności maleje, głównie w wyniku niskiego przyrostu naturalnego oraz migracji.

Jej powierzchnia wynosi 227,2 km².

Siedzibą gminy jest miasto Brańsk.

Według stanu na dzień 31.12.2003 r. dominującymi gruntami są użytki rolne, które zajmują 78,1 % powierzchni. Lasy stanowią 15,6 % powierzchni. 93 % gruntów należy do sektora prywatnego.

Największą rzeką jest Nurzec.

Środowisko przyrodnicze nie jest zdegradowane. Jedynie niepokój może budzić stan czystości wód.

Gmina dysponuje sporymi zasobami surowców mineralnych (kruszyw) – w małym stopniu eksploatowanych.

Na terenie gminy występuje dużo obiektów o wartościach kulturowych oraz obiektów archeologicznych, co świadczy o historycznym bogactwie osadnictwa tych ziem.

Ludność utrzymuje się głównie z rolnictwa.

Warunki mieszkaniowe ludności są średnie w stosunku do województwa podlaskiego.

Gmina jest nieźle wyposażona w urządzenia usługowe, drogi (w ciągu ostatnich lat przybyło szereg dróg o nawierzchni bitumicznej, nie zapomina się przy tym o utrzymaniu licznych dróg gruntowych) i infrastrukturę techniczną.

Miejscowości gminy są praktycznie w 100 % zводociągowane.

Główną funkcją gminy jest produkcja rolna w oparciu o lepszą niż w województwie wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Dominuje tu uprawa zbóż oraz hodowla bydła i trzody chlewnej.

W gminie - na dzień 31 grudnia 2003 roku zarejestrowanych było 179 podmiotów gospodarczych – pozarolniczych.

1.1. Położenie i podział administracyjny.

Gmina Brańsk za wyjątkiem nieznacznych fragmentów południowej części obszaru położona jest w obrębie Równiny Bielskiej, stanowiącej jedną z ośmiu jednostek fizyczno-geograficznych w randze mezoregionów obszaru województwa podlaskiego, wchodzących w skład wielkiego regionu, jakim jest Nizina Północno-Podlaska.

W układzie administracyjnym Gmina Brańsk położona jest w południowo-zachodniej części województwa podlaskiego i graniczy od północy z gminami Poświętne i Wyszki, od wschodu z gminą Bielsk Podlaski, od południowego-wschodu

z gminą Boćki, od południa z gminą Grodzisk i Dziadkowice, od południowego zachodu z gminą Rudka i od zachodu z gminami Nowe Piekuty, Szepietowo i Klukowo. Jest jedną z największych gmin w powiecie.

Dziedzictwo historyczne.

Teren Gminy Brańsk jest obszarem wielu obiektów zabytkowych takich jak: - Zespół dworski w Kalnicy składający się z:

a/ dworu drewnianego z 1870 r. przebudowanego i remontowanego w latach 50-tych XX wieku,

b/ pozostałości parku z drugiej połowy XVIII wieku, przekomponowanego w drugiej połowie XIX wieku,

- Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Klichach składający się z: kościoła drewnianego z lat 1929-1930, dzwonnicy drewnianej i plebani drewnianej z 1930 r.

- Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Św. Doroty w Domanowie, na który składa się:

a/ kościół drewniany z XVII w., rozbudowany w 1875 r., remontowany w latach 1986-1988,

b/ dzwonnica drewniana z XVII w., gruntownie remontowana w 1876 r.,

c/ plebania drewniana z 1945 r.,

na szczególną uwagę zasługuje obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z 1648 r. Giowaniego Verentiego oraz barokowa ambona z 1737 r.,

- Zachowały się też nieliczne wiatraki – koźlaki w Płonowie, Szmurłach, Burchatach, Olszewie,

- Na terenie gminy znajduje się około 180 domów drewnianych z przełomu XIX i XX w., około 35 zagród drewnianych (dom, stodoła, obora), 6 spichrzy drewnianych.

W miejscowościach Świridy przy drodze Poletyły – Załuskie znajduje się głąz narzutowy o długości ponad 3 m, szerokości około 3m i obwodzie 10,8 m.

We wsi Załuskie Kościelne znajduje się cmentarzysko kurhanowe.

Gmina Brańsk posiada szereg miejsc pamięci narodowej. Polegli tu uczestnicy walk narodowo-wyzwoleńczych w Domanowie, Pruszanec Starej, Brzeźnicy, Klichach oraz Olszewie.

2. ŚRODOWISKO NATURALNE.

Gmina Brańsk leży na terenach równinnych w obszarze „Zielonych Płuc Polski”. Równina ta podzielona jest dolinami rzek Bronka i Nurzec, których ujście znajduje się na rzece Bug. Na lekko falistych obszarach gleba utrzymuje wszędzie równomierną wilgotność i ciepło. Tereny te wyróżniają się znaczną wartością przyrodniczą i krajoznawczą, charakteryzuje się czystym powietrzem atmosferycznym i niewielkim zanieczyszczeniem środowiska. Jest to obszar, w obrębie którego podstawowego znaczenia nabiera potrzeba kształtowania powiązań przyrodniczych między Puszcą Białowieską, a Doliną Narwi i Bugu.

2.1. Klasyfikacja gleb

W podziale województwa na regiony glebowo-rolnicze (11 regionów wg. IUNG – Puławy, 1988 r.) obszar gminy Brańsk wchodzi w skład regionu Brańsko-Tykocińskiego. Pod względem glebowym jest to jeden z najlepszych regionów województwa podlaskiego.

Skalą macierzystą gleb obszaru gminy są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków, lokalnie pyłów oraz w dolinach namulów, torfów i piasków rzecznych.

Pod względem składu mechanicznego gleby, opracowywanego obszaru, zaliczone są do glin lub piasków gliniastych mocnych i lekkich (miejscami pyłów) na glinie, względnie do piasków słabogliniastych na glinie oraz piasków słabo gliniastych całkowitych, podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

Waloryzacja przyrodnicza gleb

Gleby występujące na terenie gminy charakteryzują się wysokimi walorami przyrodniczymi.

Na obszarze gminy występują następujące typy i podtypy gleb:

- 1) Gleby pseudobielicowe
Gleby brunatne właściwe

- 2) Gleby brunatne wyługowane i kwaśne
- 3) Gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne, kwaśne).
- 4) Czarne ziemie
- 5) Gleby torfowe i murszowo-torfowe tworzą dominantę gleb w dolinie rzeki Nurca.
- 6) Gleby murszowe
- 7) Mady

Kompleksy rolniczej przydatności gleb

Na terenie gminy w obrębie gruntów ornych występuje 7 kompleksów zaś na obszarach użytków zielonych 2 kompleksy – 2z i 3z.

Do kompleksów rolniczej przydatności gruntów ornych należą:

- 1) Kompleks 2 – pszenney dobry.
- 2) Kompleks 4 – żytni b. Dobry.
- 3) Kompleks 5 – żytni dobry.
- 4) Kompleks 6 - żytni słaby.
- 5) Kompleks 7 - żytni b. słaby.
- 6) Kompleks 8 - zbożowo-pastewny mocny.
- 7) Kompleks 9 - zbożowo-pastewny słaby.

Kompleksy użytków zielonych to:

- 1) Kompleks 2z – stanowi ca 70 % ogółu użytków zielonych zaliczonych do III i IV kl.
- 2) Komleks 3z – są to łąki i pastwiska zaliczane do V i VI kl.

2.2. Szata roślinna

a) Lasy. Według podziału kraju na regiony przyrodniczo-leśne nadleśnictwa Rudka, w skład którego również wchodzi lasy gminy Brańsk, należą do Krainy Mazowiecko-

Podlaskiej zaliczanej do Dzielnicy Niziny Mazowiecko-Podlaskiej charakteryzującej się występowaniem grądów i lasoborów świeżych.

Powierzchnia lasów w gminie Brańsk wg. stanu na dzień 01.01.2004 r. wynosiła 3443 ha, w tym:

W układzie typów siedliskowych lasów dominuje Bór Mieszany Świeży (BMśw) i Las Mieszany (LM).

Do najważniejszych gatunków drzew występujących na wymienionych siedliskach należy zaliczyć sosnę, dąb, jesion, grab, brzozę, grabinę akcjową, olchę i inne.

Przy czym należy podkreślić, iż daje się zaobserwować niekorzystny proces zmniejszania się udziału sosny i dębu na korzyść brzozy. Ma to głównie miejsce w uprawach i młodnikach, zwłaszcza na gruntach porolnych lasów niepaństwowych.

Dominującą klasą drzewostanów jest II kl. w. (21– 40 lat) i III kl. w. (41– 60 lat).

Na terenie gminy Brańsk brak jest lasów zaliczonych do I kategorii t.j. lasów ochronnych. Występują tylko lasy gospodarcze (II kategoria), których podstawową funkcją jest produkcja surowca drzewnego na wielorakie potrzeby gospodarcze, a głównie na drewno tartaczne, sklejkę, okleinę a także na opał w gospodarstwach wiejskich.

Występowanie lasów na terenie gminy charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem i nierównomiernym rozmieszczeniem przestrzennym.

Lasy Państwowe stanowiące tzw. Państwowe Gospodarstwa Leśne zajmują niewielkie powierzchnie.

Największy kompleks lasów prywatnych położony jest w południowej części gminy między wsią Szmurły i Oleksin, gdzie bezpośrednio łączy się z kompleksem lasów państwowych.

Generalnie rzecz biorąc lasy prywatne występują w znacznym rozproszeniu na obszarze całej gminy i nie tworzą dużych kompleksów leśnych, co wydaje się uzasadniać m.in. potrzebę opracowania operatu granic polno-leśnych.

Z uwagi na fakt, iż na terenie gminy występują jedynie lasy gospodarcze istnieje szczególna potrzeba prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

Zasady racjonalnej gospodarki leśnej i ochrony lasu określają plany urządzania lasów.

Należy także podkreślić, że istniejące drobne kompleksy leśne i zadrzewienia śródpolne stanowią ostoję dla drobnej zwierzyny i ptactwa oraz wzbogacają walory środowiska ekologicznego i krajobrazu gminy.

Lasy (powierzchnia i masa drzewostanowa) na obszarze gminy Brańsk nie są zagrożone szkodliwym oddziaływaniem gazów i pyłów.

b) Flora. Flora tych terenów jest bardzo zróżnicowana. Znajdują się tu zespoły roślinne prawie wszystkich typów:

- bagienne,
- torfowiskowe
- leśne,

zarówno chronione jak i zagrożone wyginięciem.

2.4. Świat zwierząt

Okoliczne ostępy stanowią ostoję dla zwierzyny i ptactwa. Występują tu wszystkie zwierzęta charakterystyczne dla Nizy Polskiego. Spotkać tu można:

- łosia,
- dzika,
- wilka,
- sarnę,
- jelenia,
- lisa,
- zając,
- bobra.

Zaobserwować można liczne gatunki ptaków:

- jastrzębia,
- sowę,
- bociana.

2.5. Warunki klimatyczne

W podziale woj. podlaskiego na krainy klimatyczne obszar gminy Brańsk zaliczony został do „Krainy Nadbużańskiej”. Kraina ta charakteryzuje się najlepszymi warunkami klimatycznymi dla rolnictwa w całym województwie.

Charakterystykę klimatu gminy Brańsk oparto głównie na danych meteorologicznych ze stacji w Siemiatyczach i Szepietowa.

Średnia data ostatnich przymrozków w Szepietowie jest 1 maja, a pierwszych 6 października.

Okres wegetacyjny (z temperaturą średnią dobową + 5°C i powyżej) wynosi średnio w Szepietowie 205 dni i rozpoczyna się 6 kwietnia, a kończy się 27 października w Siemiatyczach 208 dni i trwa od 4.06. do 28.10. Na terenie gminy dominują wiatry zachodnie o stosunkowo małej prędkości.

2.6. Opady atmosferyczne

Przestrzenny rozkład opadów (Siemiatycze – Szepietowo) nie wykazuje większego zróżnicowania. Przy czym należy podkreślić, że z uwagi na wyrównany teren o niewielkich deniwelacjach spływ wody opadowej jest nieznaczny, stąd też niedobory wody w glebie występują lokalnie i wiążą się z głębiej zalegającym poziomem wody gruntowej.

Teren gminy jest jednym z najpogodniejszych obszarów województwa tzn. najwięcej dni słonecznych, najmniej dni pochmurnych, najmniejsze średnie zachmurzenie.

Odrębność klimatyczna tych terenów wyraża się jego względnym kontynentalizmem tj. długą zimą, stosunkowo krótkim przedwiośniem, najkrótszym w Polsce okresem wegetacyjnym i najniższą średnią temperaturą roczną. Te cechy klimatu sprawiają, że w skali kraju jest on najmniej korzystny dla rolnictwa .

2.7. Rzeźba terenu

W strukturze geomorfologicznej obszaru województwa podlaskiego Równina Bielska, w obrębie której prawie w całości leży gmina zalicza się do regionu wzniesień południowych (na południe od Doliny Narwi). Jest to obszar w całości łagodnie ukształtowany, chociaż w wielu miejscach urozmaicony grupami niewysokich wzniesień i płytkich obniżień.

Niewątpliwą osobliwością krajobrazową Równiny Bielskiej jest przecinająca ją szeroka, bardzo płytka Dolina Górnego Nurca.

Obszar wysoczyznowy gminy Brańsk położony jest na wysokości 130-160 m npm i charakteryzuje się krajobrazem o stosunkowo nielicznych i słabo zachowanych formach rzeźby polodowcowej.

2.8. Budowa geologiczna.

Gmina Brańsk pod względem geologicznym usytuowana jest w niecce prusko-mazowieckiej obniżenia podlaskiego, wchodzącego w skład platformy wschodnioeuropejskiej.

Dno niecki budują utwory kredy górnej wykształcone w postaci wapieni, margli i kredy piszącej.

W części południowo-zachodniej województwa podlaskiego (rejon obszaru gminy Brańsk) na kredzie leżą utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez piaski glaukonitowe i iły oligoceńskie oraz kwarcowe piaski mioceńskie, stanowiące z kolei podłoże pokrywy czwartorzędowej.

Występowanie surowców mineralnych na obszarze gminy ściśle wiąże się z utworami czwartorzędowymi.

Występują one przeważnie w przypowierzchniowej warstwie utworów czwartorzędowych i są eksploatowane metodą odkrywkową.

Aktualnie na obszarze gminy nie ma złóż udokumentowanych oraz złóż o znaczeniu przemysłowym. Brak jest także eksploatacji surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Obecnie na terenie gminy eksploatowane jest wyłącznie kruszywo grube i drobne głównie na potrzeby lokalnej miejscowej ludności.

Kruszywa naturalne grube występują głównie w północno-wschodniej części gminy w obrębie form czołowomorenowych w postaci soczewek i płatków.

Do większych wyrobisk tego surowca można zaliczyć wyrobiska występujące w okolicy wsi: Świrydy, Koszewo i Oleksin.

Eksploatacja tego surowca odbywa się przy użyciu sprzętu mechanicznego do głębokości 4-8 m.

Piaski pochodzenia lodowcowego, wodnolodowcowego i eolicznego występują w obrębie form morenowych, kemów, zandrów i wydm.

Większe wyrobiska tego surowca znajdują się w okolicy wsi: Mień, Brzeźnicy i m.Brańska.

Surowce powyższe (żwiry, piaski) znajdują zastosowanie głównie w budownictwie drogowym i indywidualnym.

2.9. Warunki wodne.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy należy do dorzecza Bugu i położony jest w obrębie zlewni Nurca. Sieć rzeczna tego obszaru jest ściśle związana z formami rzeźby polodowcowej i wykazuje znamiona względnej dojrzałości.

Główny układ sieci hydrograficznej gminy tworzy rzeka Nurzec wraz ze swoimi największymi dopływami tj.:

- lewobrzeżnym dopływem rz. Leśną zasilaną wodami rz. Czarnej (obejmują znikome fragmenty obszaru południowo-zachodniej części gminy),
- prawobrzeżnym dopływem rz. Bronką,
- prawobrzeżnym dopływem rz. Mianką (rzeka graniczna zachodniej części gminy).

Przebieg rzeki Nurzec zachowuje kierunek równoleżnikowy i jest centralnie usytuowany w stosunku do obszaru gminy.

Rzeka Nurzec odgrywa istotną rolę w gospodarce wodnej gminy a także w całej południowo-zachodniej części województwa.

Rzeka Nurzec jest rzeką uregulowaną (1937 r) lecz aktualnie jej umocnienia brzegów są przeważnie zniszczone i wymagają renowacji.

Stan czystości wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe rzeki Nurca w ocenie P.I.O.Ś. dokonanej w roku 1999 znajdują się w III klasie czystości m. Brańska, poniżej Brańska aż do ujścia w III kl. czystości.

Natomiast zgodnie z Zarządzeniem 18/71 Prezydium WRN w Białymstoku wody rzeki Nurca od źródeł do granic województwa powinny stanowić II kl. czystości.

W związku z uruchomieniem w 1996 r. komunalnej oczyszczalni ścieków w Brańsku nastąpiła pewna poprawa stanu czystości wód rzeki Nurzec – poniżej miasta Brańska.

Brak jest prowadzonych badań kontrolnych na pozostałych ciekach wodnych, przy czym należy podkreślić, że nie obserwuje się w tych wodach wpływu zanieczyszczeń ściekowych związanych z działalnością gospodarczą.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych

Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych rz. Nurca są ścieki komunalne.

III kl. czystości wód rz. Nurzec powyżej m. Brańska może ulegać okresowym pogorszeniom z uwagi na funkcjonowanie wyżej położonych ośrodków gminnych – Boćki, Kleszczele i Czeremcha.

Wody podziemne

Głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę pitną i potrzeby gospodarcze są wody podziemne pochodzące z utworów czwartorzędowych.

Wody w utworach przedczwartorzędowych zalegających w południowej części woj. Białostockiego są słabo rozpoznane.

Wiadomym jest, że występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu. Powierzchnia stropu utworów wodonośnych o miąższości od kilkunastu do 40 m. znajduje się na głębokości 100-150

m. Przy czym należy podkreślić, że wody ujmowane z utworów oligoceńskich odznaczają się dobrą i dużą wydajnością. Natomiast wody ujmowane z utworów mioceniśkich (miąższość ca 20 m.) wykształconych w postaci ilów i piasków z wkładkami lignitu nie rokują dużej ilości wody ani jej dobrej jakości.

W obrębie utworów czwartorzędowych wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

a) poziom wodonośny III - spagowy jest obszarem wodonośnym najniżej położonym (na utworach trzeciorzędowych). Rzędne stropu tego poziomu wahają się w granicach 36 – 73 m n.p.m., najczęściej jednak w przedziale 50 – 70 m n.p.m. Natomiast rzędne spągu najczęściej występują w przedziale rzędnych 25 – 45 m n.p.m. i miejscami mogą łączyć się z wodami występującymi w utworach trzeciorzędowych. Uzyskiwane wydajności w studniach z poza obszaru gminy kształtują się w granicach 45 – 60 m³/h, przy średniej 48,1 m³/h. Najczęściej spotykana wydajność jednostkowa od 4 do 10 m³/h/1 m.s. , a jej średnia wartość wynosi 5,5 m³/h/1 m.s.

Pod względem bakteriologicznym wody tego poziomu nie budzą zastrzeżeń.

b) poziom wodonośny II - międzymorenowy stanowi podstawowe źródło ujmowania wód ziemnych, w obrębie którego z uwagi na formę rozprzestrzeniania się i warunki hydrogeologiczne wyróżnia się dwa poziomy – II b i II a:

- poziom międzymorenowy Iib, zachowuje ciągłość występowania na całym obszarze województwa.

Rzędne stropu występują od 88,4 do 89,2 m n.p.m., a rzędne spągu wahają się w granicach od 62 – 93 m n.p.m.

Miąższość warstwy wodonośnej na terenach wysoczyznowych waha się w granicach od 4 do 36 m i wydajności od 12 do 43 m³/h, średnia wydajność jednostkowa ca 5 m³/h/1 m.s.

Bardziej korzystne parametry występują w dolinach kopalnych.

- poziom międzymorenowy II a, charakteryzuje się brakiem ciągłości zalegania.

Miąższość utworów wodonośnych na wysoczyźnie kształtuje się od 10 do 20 m, a średnia wydajność co 33 m³/h.

Na terenie gminy (m.Brańsk) istniejące studnie o głębokości 40 – 60 m ujmujące wody z międzymorenowego poziomu związane z piaskiem i żwirami fluwioglacjalnymi charakteryzują się wydajnością rzędu 10 – 18 m³/h, przy depresji 4,5 m. Woda znajduje się pod ciśnieniem, nawiercona na głębokości ca 37 m stabilizuje się głęb., 8 – 4,0 m.

c) poziom wodonośny I - przypowierzchniowy

Zmienność litologiczna utworów przypowierzchniowych, a także sama morfologia terenu sprawiają, że warunki hydrogeologiczne poziomu przypowierzchniowego są zróżnicowane. Poziom ten występuje na całym obszarze gminy i układa się mniej więcej współkształtnie do rzeźby terenu, co dokumentują studnie kopane.

Obszarami o odmiennych warunkach występowania wód gruntowych na terenie gminy są:

- obszary tarasu zalewowego rz. Nurca i innych cieków wodnych – wody występują tu w piaskach lub piaskach pod wodami i wykazują znaczne wahania w zależności od wahań wód w rzekach, głównie Nurcu.

Wody te tworzą swobodne zwierciadło, którego głębokość zalegania zależna jest od wielkości opadów i tak: w okresach suchych może zalegać na głębokościach od 1,5 do 3,0 m npm terenu a w okresach wzmożonych opadów względnie mokrych latach od 0,3 do 0,5 m, a nawet na powierzchni terenu.

- obszary obniżeń wysoczyznowych zbudowane z piasków podścielonych trudno przepuszczalną gliną. Wody gruntowe występujące w tych piaskach charakteryzują się swobodnym zwierciadłem zalegającym na głębokości od 1,2 – 2,0 m. Jest to uwarunkowane głównie głębokością zalegania stropu gliny i jego ukształtowaniem,

- obszary wysoczyznowe zbudowane z glin, w obrębie których znajdują się przewarstwienia piaszczyste.

Wody gruntowe na obszarach zbudowanych z glin występują jedynie w jej przewarstwieniach piaszczystych.

Charakteryzują się zmienną głębokością zależną od głębokości tych przewarstwień i ich przestrzennego rozmieszczenia.

Przeciętna głębokość zalegania tych wód kształtuje się w granicach od 2,0 do 5,0 m, lokalnie poniżej 5,0 m. Wody występujące w glinie nie zachowują wspólnego poziomu.

Wody poziomu przypowierzchniowego na obszarach, gdzie występuje brak warstwy izolacyjnej w stropie tych wód wykazują duże zanieczyszczenia bakteriologiczne oraz zwiększone ilości związków żelaza i manganu.

Zaopatrzenia ludności dobrą wodę pitną powinno odbywać się na bazie ujęć wód z poziomu międzymorenowego i spągowanego utworów czwarto-rzędowych, względnie z ujęć wód zalegających jeszcze głębiej – oligocenu.

Aktualnie w ramach zwodociągowania wsi na terenie gminy funkcjonują następujące ujęcia wód podziemnych:

- Kalnica–2 studnie o głębokości 80 i 81 m i wydajności 105 m³/h i 108 m³/h,
- Brzeźnica–2 studnie o głęb. 69,2 m i 87,0 m i wydajności 64,6 m³/h i 107 m³/h,
- Koszewo–2 studnie o głęb. 83,0 m i 82,0 m i wydajności 44 m³/h i 51 m³/h,
- Domanowo–2 studnie o głęb. 90 m i 93 m i wydajności 84 m³/h i 85,7 m³/h

Zasoby wodne

Wielkości przepływów dyspozycyjnych wód powierzchniowych wynikające z zestawienia wielkości wymaganych przepływów nienaruszalnych w podstawowych przekrojach SNQ – 95% przedstawiają się jak niżej (tab.5):

Tab.5 Wielkość przepływów dyspozycyjnych wód powierzchniowych

Lp.	Rzeka - przekrój	Przepływy w m ³ /sek z obszaru		
		SNQ (95%)	Q _n	Q dyspoz.
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Nurzec - wod. Boćki - do uj. Leśnej - wod. Brańsk - gr. byłego woj. łomżyńskiego	0,37 0,42 0,88 1,13	0,38 0,42 0,62 0,78	- 0,01 0,0 + 0,26 + 0,35
2.	Leśna - uj. do Nurca	0,22	0,22	0,0

Z powyższego zestawienia wynika, że po zabezpieczeniu w pierwszej kolejności przepływów nienaruszalnych gmina może dysponować znikomą wielkością zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych.

Wielkość podziemnych zasobów dyspozycyjnych gminy Brańsk wg przyjętych ustaleń regionalnego planu gospodarki wodnej jest niewielka – gmina została zaliczona do obszarów o najniższym wskaźniku zasobowym tj. od 0,11 do 0,578 l/sek/km².

Uwzględniając przy tym także niewystarczające zasoby wód powierzchniowych poszczególnych zlewni obszar gminy zaliczony został do obszarów o ograniczonej naturalnej zasobności wód.

W związku z powyższym problem ilościowego zabezpieczenia potrzeb wodnych należy rozwiązywać (w miarę posiadanych środków finansowych) w drodze budowy małych zbiorników retencyjnych w poszczególnych zlewniach (w pierwszej kolejności w zlewniach o skoncentrowanym zużyciu wody). Wymaga to planistycznego przeznaczenia terenów pod przyszłościowe obiekty wodne na terenie gminy.

Ogólna charakterystyka systemu zaopatrzenia w wodę

W gminie zostały zwodociągowane 43 wsie, co stanowi 100% ogółu wsi. Wskaźnik ten znacznie przewyższa średnią województwa.

Z wyjątkiem szczątkowej zabudowy kolonijnej zbiorowym zaopatrzeniem w wodę pokrywa 100% potrzeb sygnalizowanego przez mieszkańców.

Długość sieci wodociągowej wynosiła 131,9 km. Do sieci wodociągowej było podłączonych 1493 budynków.

Źródłami zaopatrzenia mieszkańców w wodę są cztery ujęcia i stacje uzdatniania eksploatowane przez Urząd Gminy Brańsk znajdujące się w miejscowościach:

- **Brzeźnica** – zaopatruje w wodę 14 wsi: Brzeźnicę, Burchaty, Holonki, Klichy, Lubieszce, Oleksin, Olendy, Popławy, Płonowo, Puchały Nowe, Puchały Stare, Spieszyn, Szmurły, Widźgowo i kol. Popławy oraz wieś Olędy w gminie Rudka

- **Domanowo** – zaopatruje w wodę 12 wsi: Domanowo, Ferma, Glinnik, Kiewłaki, Markowo, Mień, Patoki, Pietraszki, Pruszancka Stara, Pruszancka Baranki, Ściony, Zanie i kol. Pasieka oraz wieś Markowo Wólka w byłym województwie łomżyńskim.
- **Kalnica** – zaopatruje w wodę 14 wsi: Bronka, Chojewo, Dębowo, Kalnica, Kiersnowo, Kiersnówek, Olendzkie, Olszewek, Olszewo, Pace, Poletyły, Świridy, Załuskie Koronne, Załuskie Kościelne i Majorowiznę.
- **Koszewo** – zaopatruje w wodę 3 wsie: Koszewo, Kadłubówka i Nowo-sady oraz 6 wsi w gminie Bielsk Podlaski: Brześcianka, Łubin Kościelny, Łubin Rudołty, Sierakowizna, Stryki, Truski i 7 wsi w gminie Boćki: Bodaczki, Bodaki, Olszewo, Hawryłki, Starowiec, Szumki i Wiercień.

Zaopatrzenie w wodę należy uznać za dobre. Wszystkie wsie zostały zwodociągowane i 99% mieszkańców gminy może korzystać z wody wodociągowej. Poza scentralizowanym systemem wodociągowym pozostała jedynie część zabudowy rozproszonej.

Wydajność wodociągów znacznie przekracza pobory wody. Dobrze rozwinięty system zaopatrzenia w wodę oraz wolne moce w źródłach wody są atutem rozwojowym gminy.

W ostatnim czasie coraz większego znaczenia zaczyna nabierać sprawność urządzeń uzdatniających (poziom redukcji zanieczyszczeń), związane jest to z wejściem w życie nowych norm określających niższe dopuszczalne poziomy parametrów wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i na cele gospodarcze. Wiąże się to z koniecznością przeprowadzenia modernizacji stacji uzdatniania wody.

2.10. Gospodarka ściekowa na terenie gminy.

Gospodarka ściekowa na terenie gminy Brańsk realizowana jest w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków pracujące z wykorzystaniem metody osadu czynnego oraz szczelne okresowo opróżniane zbiorniki bezodpływowe. Ścieki ze zbiorników bezodpływowych za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm zrzucane są do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie miejskiej oczyszczalni ścieków w

Brańsku. Ze względu na rozległość terenu gminy i związaną z tym koniecznością poniesienia wysokich nakładów inwestycyjnych nie przewiduje się budowy na terenie gminy kanalizacji sanitarnej.

Ilość ścieków wytwarzanych w 2000 roku we wsiach zwodociągowanych szacuje się na ok. 267 m³/d. Brak jest bliższych danych dla lat późniejszych. Mając jednak na uwadze wzrost standardu wyposażenia budynków oraz postępujące zwodociągowanie należy założyć wzrost ilości powstających ścieków sanitarnych.

Ogólna ocena odprowadzenia i utylizacji ścieków sanitarnych

Stan gospodarki ściekowej na terenie gminy należy ocenić jako zadawalający. Jednak w celu dalszej poprawy istniejącej sytuacji docelowo planowana jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla możliwie wszystkich nieruchomości. Zważywszy, że w gminie zwodociągowane są wszystkie wsie, problem odprowadzenia i oczyszczania ścieków jest sprawą bardzo ważną i pilną, gdyż stanowi to pewnego rodzaju barierę w rozwoju gminy.

2.11. Gospodarka odpadami.

a) Wiejskie składowiska odpadów stałych

Na obszarze gminy w 17 wsiach zostały zlokalizowane tzw. „wiejskie składowiska odpadów” stałych o łącznej powierzchni 10,46 ha. Znajdują się one na terenach wsi (tab.):

Tab. Wiejskie składowiska odpadów stałych

Miejscowość	Powierzchnia	Miejscowość	Powierzchnia
Chojewo	0,30 ha	Poletyły	0,48 ha
Glinnik	0,25 ha	Popławy	1,47 ha
Kalnica	0,34 ha	Puchały Stare	0,97 ha
Kiersnowo	0,56 ha	Spieszyn	0,35 ha
Mień	0,53 ha	Szmarły	0,98 ha
Oleksin	0,50 ha	Świrydy	0,50 ha
Olendzkie	0,07 ha	Załuskie Koronne	0,33 ha
Płonowo	0,55 ha	Załuskie Kościelne	0,31 ha

Są to obiekty przeznaczone do likwidacji w związku z niespełnianiem przez nie wymagań wynikających z obowiązujących przepisów. Natomiast składowisko odpadów zlokalizowane w obrębie gruntów wsi Domanowo zgodnie z Wojewódzkim

Planem Gospodarki składowisko będzie modernizowane, a następnie eksploatowane do 2009 roku.

Obecnie zezwolenie na prowadzenie na terenie gminy działalności w zakresie zbiórki odpadów uzyskały dwie firmy:

- PU-A „ASTWA” Sp. z o.o. Ul. Kombatantów 4, 15-102 Białystok
- PU-H „MPO” Białystok Sp. z o.o. ul. 27 Lipca 62, 15-950 Białystok

b) Ogólna ocena gospodarki odpadami

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych problemów gminy wymagających jak najszybszego rozwiązania. Na chwilę obecną za pośrednictwem firm świadczących na terenie gminy usługi w zakresie zbiórki odpadów unieszkodliwianych jest część ze strumienia wytworzonych odpadów. Pozostałe zaś odpady składowane są w sposób niekontrolowany, również w miejscach do tego celu nie przeznaczonych. Prowadzone na terenie gminy akcje oraz wdrażane systemy zbiórki nie przyniosły w pełni oczekiwanych efektów.

2.12. Identyfikacja problemów w zakresie środowiska

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych
- istnienie dzikich wysypisk śmieci
- brak sprawnie działającego systemu segregacji odpadów
- brak wysypiska odpadów komunalnych spełniającego normy wynikające z obowiązujących przepisów
- niezgodność z wymogami ochrony środowiska w istniejących składowiskach odpadów.

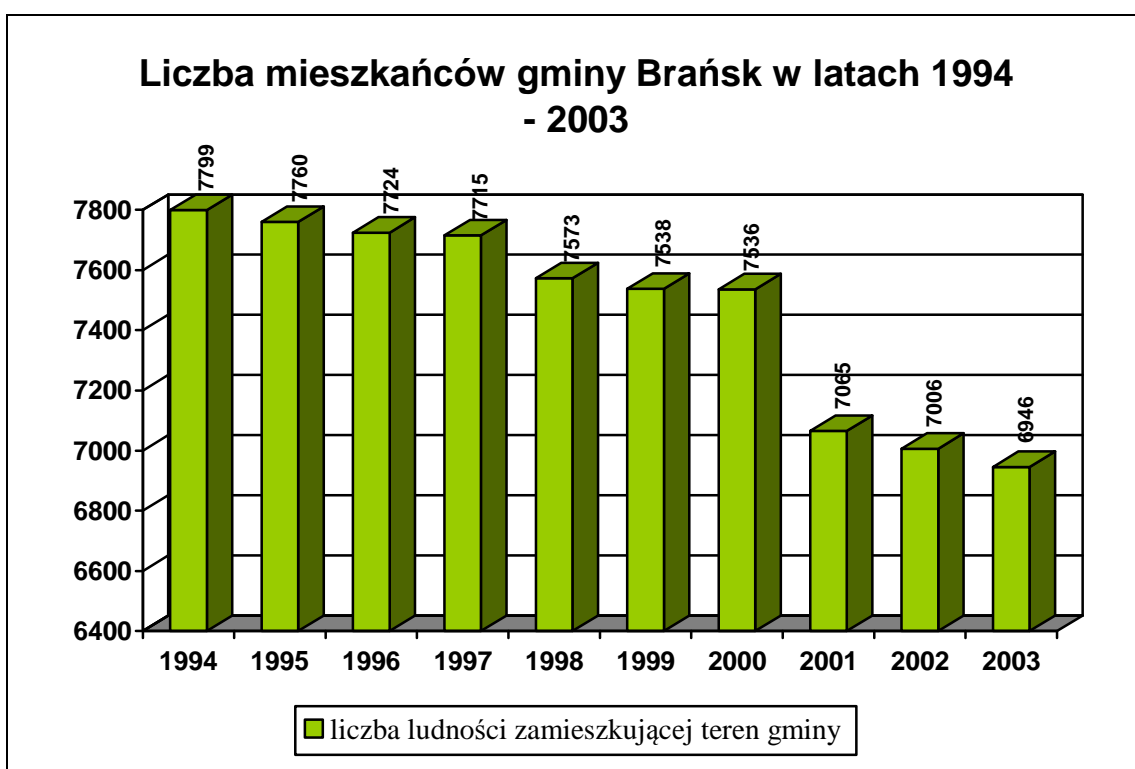
3. SFERA SPOŁECZA

3.1. Ludność.

Gęstość zaludnienia wynosi 31 osoby na 1 km².

Na końcu 2003 r. w gminie zamieszkiwało 6946 osób, z czego 3576 osób to mężczyźni, a 3370 to kobiety. Pod względem administracyjnym ludność zamieszkuje w 44 sołectwach (w tym 43 miejscowości wiejskich).

Rysunek 0-1 Liczba ludności w Gminie Brańsk w latach 1994 – 2003, stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania.

Źródło: opracowanie własne

W ostatnich latach obserwuje się zmniejszającą się liczbę społeczności wiejskiej. Regres ten wiąże się z procesem starzenia się mieszkańców wsi oraz spadkiem przyrostu naturalnego ludności. Ponadto na ujemnym poziomie utrzymuje się saldo migracji. Więcej osób wyprowadza się niż przyjeżdża.

Występuje również ujemny przyrost naturalny wynoszący w 2003 roku 20 osób.

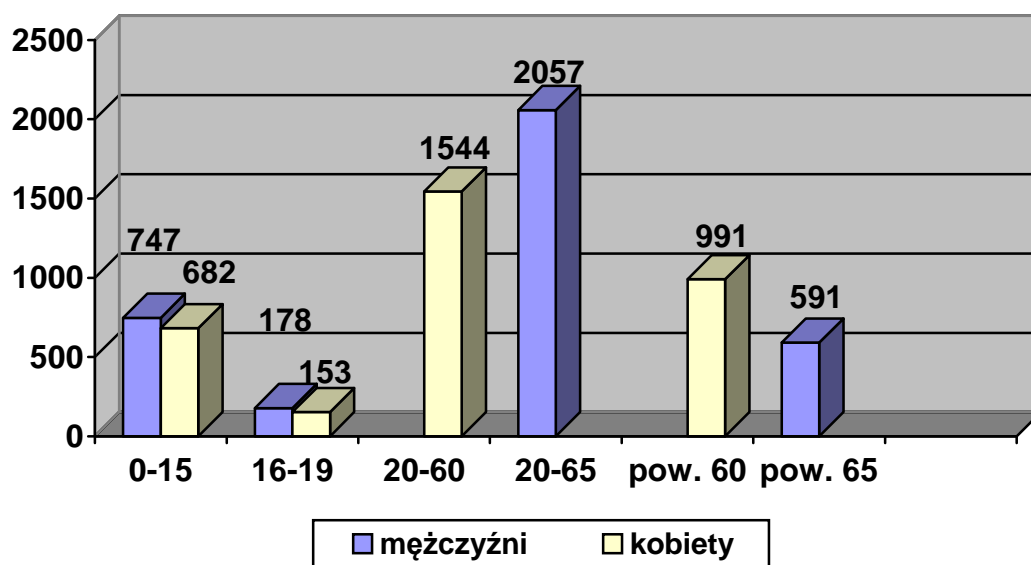

W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego oraz salda odpływu ludności z terenu gminy, ludność gminy co roku obniża się o kilkunastu mieszkańców.

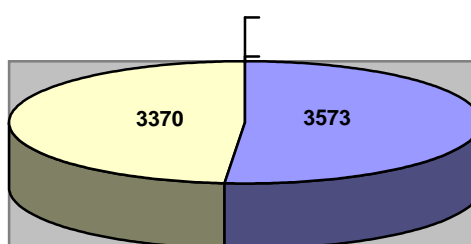
Struktura ludności wg wieku i płci

Na koniec 2003 roku struktura ta przedstawiała się następująco (rys.2 i 3):

Rys.2 Struktura ludności wg wieku i płci

Rys.3 Ilość mężczyzn i kobiet.

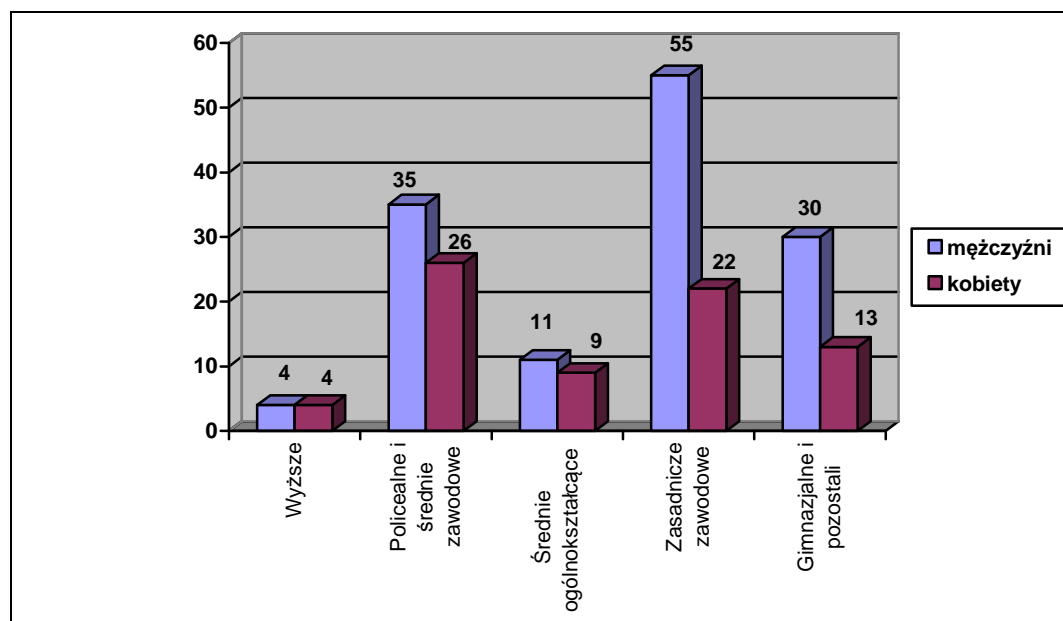
3.2. Bezrobocie.

Na dzień 31.12.2003 r. liczba bezrobotnych z terenu Gminy Brańsk zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 135 osób w tym 74 kobiety, daje to stopę bezrobocia liczoną dla terenu Gminy Brańsk na poziomie ok.

4%. Przy jednocześnie stopa bezrobocia liczonej dla Powiatu Bielskiego wynoszącej 9,0%. (Polska – 18,0 % Województwo Podlaskie – 14,5 %).

Strukturę wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych przedstawia poniższy wykres.

Rys.2 Struktura wykształcenia bezrobotnych.

3.3. Oświata.

Na terenie Gminy Brańsk funkcjonuje 6 Szkół Podstawowych zlokalizowanych w miejscowościach: Chojewo, Domanowo, Holonki, Koszewo, Mień, Świridy oraz 2 Publiczne Gimnazja zlokalizowane w miejscowościach: Glinnik i Oleksin. Przy każdej ze szkół podstawowych prowadzony jest oddział przedszkolny dla dzieci sześciolletnich.

Szkoły podstawowe i gimnazja mieszczą się w budynkach murowanych, wybudowanych głównie w latach 70-tych.

Baza lokalowa szkół wymaga wielu nakładów inwestycyjnych oraz remontów, co jest sukcesywnie realizowane. We wszystkich 6 szkołach podstawowych i gimnazjach funkcjonują ekologiczne systemy ogrzewania olejem opałowym, przy szkole w Holonkach znajduje się oczyszczalnia ścieków. Główne potrzeby w zakresie remontów to: wymiana stolarki okiennej, renowacja elewacji zewnętrznych, urządzenie boisk sportowych, zagospodarowanie placów szkolnych, przebudowa ogrodzeń, budowa oczyszczalni itp.

Kadra nauczycielska w gminie

Ogółem w szkołach w gminie Brańsk jest 80 etatów nauczycielskich z czego 60 etatów obejmują nauczyciele natomiast 20 obsługa szkół.

Dowóz dzieci do Szkół Podstawowych oraz gimnazjów realizowany jest z wykorzystaniem taboru samochodowego stanowiącego własność Gminy Brańsk. Istnieją jednak znaczne utrudnienia w realizacji tego zadania wynikające z nienajlepszego stanu dróg. Szczególnie dają tu o sobie znać warunki trakcyjne dróg o nawierzchniach zwirowych powodując liczne uszkodzenia i nadmierną eksploatację taboru samochodowego.

3.4. Identyfikacja problemów w zakresie oświaty.

- konieczność przeprowadzenia modernizacji większości budynków szkolnych
- konieczność doposażenia szkół w urządzenia dydaktyczne
- ograniczenia w uprawianiu sportu wynikające z braku na terenie gminy pełnowymiarowej sali sportowej
- brak na terenie gminy krytej pływalni pozwalającej na uniezależnienie od warunków atmosferycznych

3.5. Ochrona zdrowia.

Na terenie gminy istnieje 1 Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Widźgowie.

Mieszkańcy korzystają z usług medycznych działających na terenie miasta Brańska – 3 Niepubliczne Samodzielne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz na terenie miejscowości Rudka – 1 Niepubliczny Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej.

3.6. Opieka Społeczna.

W celu realizacji zadań pomocy społecznej w 1992 roku Uchwałą Rady Gminy w Brańsku Nr II/12/92 z dnia 18 marca 1992 roku powołany został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadaniem Ośrodka jest koordynacja całości działań, współpraca z innymi podmiotami publicznymi, rozpoznawanie środowiska i wyszukiwanie rodzin wymagających

pomocy oraz współpraca z rodzinami, które korzystają ze świadczeń. Zadania ustawowe z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez pracowników socjalnych Ośrodka. Pracownik socjalny w systemie pomocy społecznej spełnia fundamentalną rolę w realizacji polityki socjalnej wobec ludzi, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i o własnych siłach nie mogą lub nie potrafią rozwiązać swoich problemów.

3.7. Mieszkalnictwo.

Ogólnie należy stwierdzić, iż rysuje się na terenie gminy trend ubytku mieszkań (rozbiórki), zaś nowobudowane charakteryzują się większą powierzchnią użytkową i większą ilością izb.

Zasoby mieszkaniowe znajdujące się na obszarze gminy w zdecydowanej większości stanowią własność osób fizycznych.

3.8. Kultura.

Potrzeby ludności w zakresie kultury realizowane są po przez: Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Popławach, biblioteki, świetlice wiejskie, kościoły, miejsca pamięci.

- a) **Biblioteki** - w zakresie czytelnictwa istnieją tylko biblioteki przy 6-ciu szkołach podstawowych i 2-ch gimnazjach oraz jedna w Gminnym Ośrodku Kultury w Popławach.
- b) **Świetlice** - istnieją w następujących wsiach: Bronka, Brzeźnica, Domanowo, Kalnica, Kadłubówka, Kiersnowo, Lubieszcz, Oleksin, Patoki, Popławy, Puchały Nowe, Puchały Stare, Poletyły, Spieszyn, Załuskie Koronne, Załuskie Kościelne, Dębowo oraz pomieszczenia świetlicowe w strażnicach OSP zlokalizowane w miejscowościach: Chojewo, Glinnik, Świridy, Mień, Oleksin, Szmurły, Klichy, Holonki, Domanowo, Lubieszcz i Koszewo.
- c) **Kościół** - istnieją we wsiach: Chojewo, Domanowo, Klichy, Oleksin, Szmurły, Załuskie Koronne, Mień.
- d) **Pomniki pamięci narodowej** - istnieją we wsiach: Brzeźnica, Olszewo, Prusanka Baranki, Szmurły.

Chlubą ziemi brańskiej jest istniejący od 1981 r. zespół folklorystyczno-ludowy „Mianka”, który śpiewem i tańcem kultywuje starą polską tradycję ludową i rozsławia

imię całego regionu. Dokonania artystyczne zespołu sytuują go w czołówce artystycznej ziemi podlaskiej.

3.9. Turystyka.

Teren gminy Brańsk jest ziemią o sprzyjających warunkach do rozwoju agroturystyki, stanowi atrakcyjne miejsce do wypoczynku na świeżym powietrzu, grzybobraniu, wędkowaniu czy też pieszych wędrówek.

Krzyżują się tu dwa szlaki o znaczeniu krajowym: Warszawa-Zambrów-Białowieża i Warszawa-Ciechanowiec-Białowieża. Turystom proponuje się przykładowy przebieg tras rowerowych. Trasy przebiegają przez miejscowości o walorach historycznych i kulturowych:

- I. Holonki-Widźgowo-Klichy-Oleksin-Brańsk (zagrody drewniane, kościół drewniany w Klichach),
- II. Holonki-Puchały Stare-Puchały Nowe-Płonowo-Brzeźnica-Brańsk (wiatrak-koźlak w Płonowie, drewniane domy z XIX wieku, pomnik uczestników wojny z 1920 r. w Brzeźnicy),
- III. Brańsk-Patoki-Domanowo-Pruszanica Stara (kościół pw. Św. Doroty w Domanowie, miejsce pamięci narodowej w Domanowie i Pruszanicy Starej),
- IV. Brańsk-Świrydy-Olędzkie-Olszewo-Mierzwin Mały (pomnik bitwy wyzwolenczej z 1939 r. w Olszewie, izba pamięci narodowej w Mierzwinie Małym, wiatrak-koźlak w Olszewie),
- V. Brańsk-Kalnica (zespół dworski w Kalnicy).

W niedalekiej odległości od granic gminy, leży Puszcza Białowieska – wymarzone miejsce dla turystów z kraju i zagranicy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

4.1. Infrastruktura drogowa.

Długość poszczególnych rodzajów dróg na terenie Gminy Brańsk na koniec 2003 r. wynosiła:

- krajowych o nawierzchni twardej ulepszonej 16,363 km,
- wojewódzkich o nawierzchni twardej ulepszonej 7,276 km,
- powiatowych 111,0 km,
- gminnych 41,464 km, w tym 13,5 km dróg utwardzonych;
- dróg dojazdowych do lasów i pól 274 km.

Drogi krajowe i wojewódzkie

Droga krajowa – Nr 66 Zambrów-Brańsk-Bielsk Podlaski-Hajnówka-Białowieża – dł. 16,363 km,

Drogi wojewódzkie:

- Nr 681 Roszki Wodźki-Łapy-Poświętne-Brańsk-Ciechanowiec – dł. 7,276 km.
- Nr 659 Topczewo – Zalesie – Kiewłaki – Hodyszewo

Drogi powiatowe

Na terenie gminy Brańsk istnieją następujące drogi powiatowe:

- Brańsk-Glinnik-Kiewłaki,
- Olszewek-Olszewo,
- Glinnik-Zanie-Świrydy-Załuskie,
- Brańsk-Pietraszki-Lendowo,
- Markowo-do drogi 609 Brańsk-Kiewłaki,
- Domanowo-Pruszanka Stara-Markowo Wólka,
- Olendzkie-Mierzwin,
- Brańsk-Poletyły-Załuskie Koronne,
- Brańsk-Załuskie Kościelne-Załuskie Koronne,
- Kalnica-Bronka,
- Kadłubówka-Koszewo-Truski,
- Kalnica-Kiersnowo-Chojewo,

- Brańsk-Popławy-Holonki,
- Popławy-Oleksin-Widźgowo,
- Oleksin-Burchaty-Torule,
- Mień-Karp-Rudka-Olendy-Puchały-Holonki-Klichy-Wojtki,
- Puchały Stare-Spieszyn-Koryciny,
- Brańsk-Szmarły,
- Brańsk-Lubieszczę-Olendy,

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 118,5 km.

Drogi gminne

Do dróg gminnych zaliczone są następujące:

Lp.	Oznaczenie	Przebieg drogi
	108211B	droga krajowa Nr 66 - Kiersnówek - Majorowizna - Kiersnowo – dr. pow. Nr 1693B
1.	108212B	Kiersnowo - Pace
2.	108214B	Domanowo - Pietraszki
3.	108215B	Pietraszki Glinnik
4.	108216B	Glinnik - Markowo
5.	108217B	dr. powiatowa Nr 1570B - Ściony
6.	108223B	Brzeźnica - Popławy
7.		dr. pow. Nr 1699B - Brzeźnica – dr. pow. Nr 1700B
8.		dr. pow. Nr 1700B - Lubieszczę – dr. wojewódzka Nr 681
9.		dr. krajowa Nr 66 we wsi Patoki – dr. pow. Nr 2064B we wsi Domanowo
10		Pruszancka Baranki - Pruszancka Stara - Pietraszki
11	108225B	Spieszyn - Płonowo
12	108218B	ulica Mała we wsi Domanowo
13	108220B	ulica bez nazwy we wsi Domanowo
14	108221B	ulica bez nazwy we wsi Domanowo
15	108213B	ulica bez nazwy we wsi Chojewo
16	108219B	ulica Selwanowska we wsi Domanowo
17	108220B	ulica Piłsudskiego we wsi Mień
18	108224B	ulica bez nazwy we wsi Popławy
19	108226B	dr. pow. Nr 1695B – dr. pow. Nr 1697B
20		dr. krajowa Nr 66 do wsi Domanowo
21		dr. gminna Nr 108214B Pietraszki – Domanowo – Pruszancka Stara
22		dr. pow. Nr 2064B Domanowo – Pruszancka Stara – Pruszancka Baranki
23		dr. pow. Nr 1694B Popławy – Dołubowo – do wsi Widźgowo
24		ulica bez nazwy we wsi Załuskie Kościelne – do dr. pow. Nr 1599B

25		dr. pow. Nr 1600B – przez wieś Bronka – do granicy gminy w kierunku wsi Kadłubówka
26		droga pow. Nr 1699B we wsi Brzeźnica – do drogi pow. Nr 1700B
27		droga pow. Nr 1700B – przez wieś Lubieszczę do granicy gminy
28		droga krajowa Nr 66 – Kadłubówka – droga powiatowa Nr 1688B
29		droga powiatowa Nr 1569B – Olszewek – Ołedzkie – dr. woj. Nr
30		dr. pow. Nr 1573B – przez wieś Ferma – granica gminy – dr. pow. 1573B
31		dr. pow. Nr 1697B – przez wieś Dębowo
32		dr. pow. Nr 1693B we wsi Kiersnowo – do dr. pow. Nr 1692B Chojewo – Dębowo
33		dr. pow. Nr 1697B we wsi Płonowo – do drogi pow. Nr 1699B Brzeźnica – Szmurły
34		ulica brata Alberta we wsi Mień
35		droga krajowa Nr 66 – przez wieś Kalnica – do drogi krajowej Nr
36		dr. pow. Nr 1699B Brzeźnica – Szmurły – przez wieś Brzeźnica
37		dr. pow. Nr 1688B – Nowosady – dr. pow. Nr 1693B
38		dr. pow. Nr 1688B Olszewo – Kadłubówka – dr. pow. Nr 1691B Sierakowizna Truski
39		ulica bez nazwy we wsi Szmurły – do dr. pow. Nr 1697B
40		dr. gm. Nr 108212B we wsi Pace – do dr. pow. Nr 1692B Chojewo Bodaczki
41		dr. gm. Nr 108217B we wsi Ściony – granica Gminy

Długość dróg gminnych wynosi 41,464 km. Pozostałe drogi nie zaliczone do w/w kategorii są drogami dojazdowymi i transportu rolnego.

Charakterystyka ogólna układu drogowego

Drogi przebiegające przez teren gminy Brańsk mimo utwardzonej nawierzchni wymagają gruntownych remontów i modernizacji. Nie są one dostosowane do szybko zwiększającej się liczby pojazdów oraz nie są wyposażone w parkingi i zatoki autobusowe, co ogranicza w znacznym stopniu możliwości manewrowe w ruchu samochodowym.

Oświetlenie ulic

Wiele do życzenia pozostawia obecny stan oświetlenia dróg na terenie gminy. Funkcjonuje ono w oparciu o lampy rtęciowe oraz żarowe. Wiąże się to z wysokim zużyciem energii elektrycznej oraz częstymi awariami poszczególnych lamp, przy jednoczesnym niewystarczającym oświetleniu ulic

Stacje paliw

Obsługa zmotoryzowanych w paliwo odbywa się na stacjach paliw znajdujących się w obrębie wsi Brzeźnica, Kadłubówka, Kalnica oraz w Brańsku. Ponadto we wsi Kalnica przy stacji paliw funkcjonuje parking dla samochodów TIR.

Komunikacja autobusowa

Ważnym środkiem komunikacji zbiorowej w gminie jest PKS. Gmina Brańsk obsługiwana jest przez PKS Siemiatycze oraz niektóre linie przez PKS Białystok i Bielsk Podlaski. Rozmieszczenie przystanków autobusowych jest jednak często niezgodne z zasadą, według której maksymalna odległość przystanku od jednostki osadniczej powinna wynosić 2 km. Podstawowe utrudnienie w zapewnieniu sprawnej obsługi komunikacji autobusowej stanowią drogi o nieutwardzonej nawierzchni. Rozwój autobusowej obsługi komunikacyjnej jest często uwarunkowany względami ekonomicznymi. Stosowane tabory autobusowe charakteryzują się dużą pojemnością, jednak nie zapewniają rentowności przy niewielkiej liczbie pasażerów.

4.2. Identyfikacja problemów w zakresie infrastruktury drogowej

Podstawowym problemem jest nienależyty stan techniczny dróg. Jest to związane z dużym udziałem dróg o nawierzchniach żwirowych charakteryzujących się koniecznością ponoszenia wysokich nakładów finansowych dla utrzymania ich w dobrym stanie technicznym. Dla części dróg zachodzi konieczność przeprowadzenia dodatkowych prac odwadniających. Duże znaczenie dla stanu dróg ma również sposób ich użytkowania, a w szczególności utrzymanie w odpowiednim stanie rowów i poboczy oraz samej nawierzchni drogi.

4.3. Telekomunikacja.

System telekomunikacji gminy składa się z:

1 centrali cyfrowej w Brańsku i 3 central cyfrowych w miejscowościach gminy: Kalnica, Holonki, Domanowo.

Wyżej wymienione centrale są połączone liniami światłowodowymi w relacji Rudka - Brańsk - Kalnica - Bielsk Podlaski, Wyszki - Topczewo - Brańsk - Holonki, Brańsk - Domanowo.

Istniejąca na terenie gminy infrastruktura telekomunikacyjna zapewnia pokrycie potrzeb mieszkańców gminy w tym zakresie. Jednak w dobie informatyzacji pojawia się potrzeba udostępnienia za pośrednictwem istniejących na terenie gminy centrali telefonicznych szybkich łączy teleinformatycznych.

4.4. Elektroenergetyka.

Zapotrzebowanie mocy w gminie

Zapotrzebowanie mocy (obciążenie w szczycie) dla odbiorców gminy w latach 1985-99 przedstawia się następująco:

1985 r. – 4,54 MW

1990 r. – 7,42 MW

1996 r. – 9,00 MW

1999 r. – 10,3 MW

Jak wynika z powyższego zestawienia na przestrzeni lat obserwuje się sukcesywny wzrost zapotrzebowania mocy w gminie.

Elementy systemu elektroenergetycznego

Źródłem zasilania w energię elektryczną gminy jest stacja transformatorowo-rozdzielcza RPZ Bielsk Podlaski I 110/15 kV, zlokalizowana na terenie miasta Bielsk Podlaski.

Istniejące źródło zasilania w pełni pokrywa zapotrzebowanie mocy i energii elektrycznej gminy.

Pracując w układzie dwustronnego zasilania – zapewnia duży stopień pewność zasilania.

Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się poprzez układ sieci SN, która w przeważającej części jest siecią napowietrzną. Stan

techniczny sieci jest zróżnicowany. Sieć głównych linii SN 15 kV w gminie Brańsk stanowią:

- linia Bielsk Podlaski – Brańsk – Domanowo,
- linia Bielsk Podlaski – Oleksin – Brańsk,
- linia Ciechanowiec – Grodzisk – Brańsk,
- linia Ciechanowiec – Rudka – Brańsk.

System elektroenergetyczny gminy rozwija się na przestrzeni lat zgodnie z ogólnymi założeniami i programem określonym przez Zakład Energetyczny Białystok, Rejon Energetyczny Bielsk Podlaski oraz ustaleniami zawartymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Brańsk i miasta Bielsk Podlaski.

4.5. Ciepłownictwo.

Na terenie gminy istnieje dziewięć źródeł wytwarzania energii cieplnej, obsługujące budynki użyteczności publicznej. Osiem zabudowie nich zlokalizowanych jest w jednostkach oświatowych, natomiast jedno działa na potrzeby Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Widźgowie. Jako źródło energii wykorzystują one olej opałowy

W zabudowie mieszkaniowej dominującym rozwiązaniem są lokalne kotłownie na paliwo stałe.

4.6. Gazownictwo.

Gmina nie posiada sieci gazowej. W przyszłości planowana jest budowa gazociągu w/c Łapy-Bielsk Podlaski-Hajnówka.

Budowa gazociągu i dystrybucja gazu na terenie gminy stworzy możliwość korzystania z nowego źródła energii. Ma to szczególne znaczenie dla zmniejszenia zużycia paliw stałych do ogrzania budynków oraz w gospodarstwach domowych, a jednocześnie ograniczenia emisji do atmosfery substancji szkodliwych powstających w wyniku ich spalania.

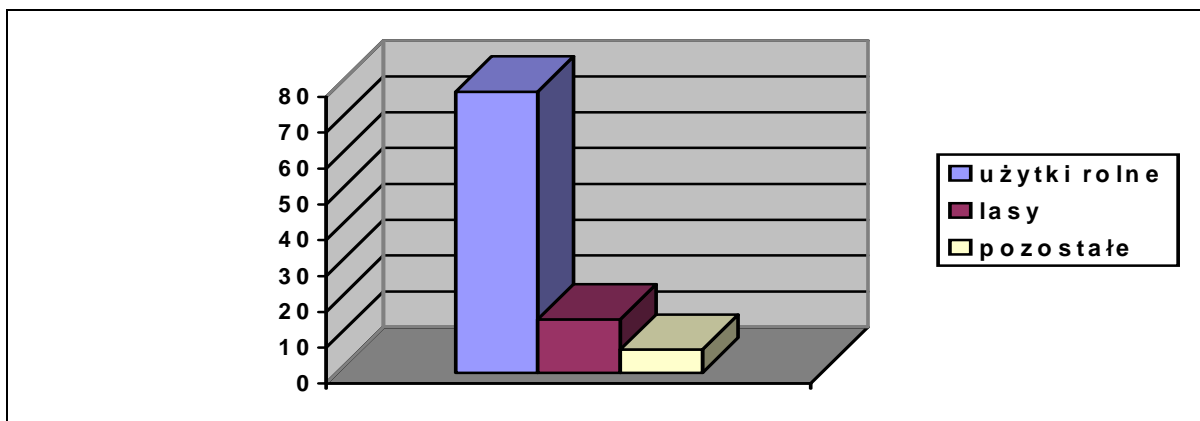
5. GOSPODARKA.

5.1. Rolnictwo.

Podstawową formą własności w rolnictwie w gminie jest gospodarka indywidualna, we władaniu której znajduje się około 94% powierzchni gminy, a około 78% powierzchni zajmują użytki rolne (rys.4). Na 100 ha użytków rolnych przypada 31 osób.

Na terenie gminy istnieje 1845 indywidualnych gospodarstw rolnych. Średnie gospodarstwo liczy 9,6 ha.

Rys.4   *Struktura użytkowania gruntów określona w %.*

Produkcja rolnicza

W strukturze zasiewów dominują zboża, które stanowią ok. 74% zasiewów ogółem. Pozostała część to ziemniaki, warzywa i uprawy przemysłowe

Stan pogłowia zwierząt hodowlanych w gospodarstwach indywidualnych w ostatnich latach wykazuje zdecydowany spadek. W hodowli dominującą rolę odgrywają: bydło, trzoda chlewna, konie i owce.

5.2. Działalność poza rolnicza.

Na koniec 2003 r. na terenie gminy zarejestrowanych było 148 podmiotów gospodarczych, prowadzących działalność handlową, usługową i działalność przemysłową.

Najlepiej rozwijającą się dziedziną gospodarki jest handel. W przeciwieństwie do przemysłu (który nie funkcjonuje na terenie gminy) jest on domeną firm prywatnych. Z roku na rok liczba placówek z tego rodzaju działalnością zwiększa się.

Do ważniejszych zakładów działających na terenie gminy należą:

- „TARPOL” Żero Władysław
- „Rzeźnictwo i wędliniarstwo” Mortel Andrzej
- TiHD Aleksander i Grzegorz Porzezińscy
- Kiersnowski Stanisław – przemiał i przerób zbóż
- Kiersnowski Sławomir – Tartacznictwo
- „MIĘSPOL „, Skup i Sprzedaż Żywca oraz Sprzedaż Półtusze - Karol Kozłowski
- „ART-PROFIL” we wsi Olszewek
- Firmy usługowe, w tym m.in. instalatorskie, ślusarskie, stolarskie, malarskie, budowlane, transportowe, fryzjerskie, pogrzebowe, doradcze, finansowe, ubezpieczeniowe oraz przetwórstwa itp.

Ponadto następujące zakłady są na etapie budowy:

- „NEPTUN LIGHT EUROPE” Sp. z o.o. we wsi Lubieszce
- Karczma we wsi Holonki

II. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW GMINNYCH.

Najistotniejszymi problemami gminy:

1. Poprawa stanu dróg.

Tło i uzasadnienie:

- słaby stan nawierzchni,
- utrudniony dojazd do pól, szkół, urzędów,
- asfaltowanie tych dróg po których kursują autobusy szkolne i komunikacja PKS.

Rezultaty:

- skrócenie czasu przejazdu,
- poprawa bezpieczeństwa,
- rozwój turystyki i gospodarki,
- zmniejszenie nakładów ekonomicznych na utrzymanie dróg,
- wstrzymanie emigracji ludności wiejskiej,
- poprawa komunikacji lokalnej, międzygminnej i ponadlokalnej.

2. Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Tło i uzasadnienie:

- istniejące oświetlenie jest mało wydajne,
- wzrastające ceny powodują wymianę oświetlenia na energooszczędne.

Rezultaty:

- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego,
- ograniczenie kosztów eksploatacyjnych,
- zainteresowanie inwestorów możliwością inwestowania w gminie.

3. Rozbudowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.

Tło i uzasadnienie:

- brak systemu odprowadzania ścieków stwarza utrudnienie w użytkowaniu obiektów i budynków,

- aktualny stan sanitarny nie stanowi dostatecznego zabezpieczenia czystości środowiska.

Rezultaty:

- zapewnienie właściwej formy ochrony środowiska w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- poprawa warunków życia mieszkańców,
- możliwość produkcji zdrowej żywności,
- zmniejszenie zagrożenia zarażania się bakteriami chorobotwórczymi oraz pasożytami przez mieszkańców gminy oraz zwierząt gospodarskich.

4. Modernizacja wysypiska śmieci.

Tło i uzasadnienie:

- istniejące wysypiska nie są odpowiednio zabezpieczane,
- nie spełniają podstawowych norm europejskich.

Rezultaty:

- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- uporządkowanie racjonalnej gospodarki odpadami.

5. Stworzenie zbiornika małej retencji.

Tło i uzasadnienie:

- brak zbiornika małej retencji przyczynia się do corocznego zalewania niektórych terenów i miejscowości takich jak: Pace, Kiersnówek.

Rezultaty:

- budowa w/w zbiornika spowoduje uregulowanie stosunków wodnych,
- przyczyni się do rozwoju turystyki.

6. Zwiększenie ilości miejsc pracy.

Tło i uzasadnienie:

- brak różnorodnych zakładów produkcyjnych i usługowych przyczynia się do rozwoju bezrobocia,
- brak miejsc pracy poza rolnictwem,

Rezultaty:

- likwidacja bezrobocia w gminie,
- zwiększenie dochodów mieszkańców gminy.

7. Poprawienie stanu technicznego szkół wraz z ich rozbudową.

Tło i uzasadnienie:

- istniejące szkoły wymagają naprawy stolarki, malowania pomieszczeń oraz naprawy placów wokół budynków szkolnych,
- przystosowanie klas do nauczania zbiorowego,
- rozbudowa niektórych szkół ze względu na konieczność centralizacji edukacji.

Rezultaty:

- poprawa warunków kształcenia dzieci z terenu gminy,
- likwidacja dysproporcji w zakresie kształcenia na wsi i w mieście,
- zapewnienie bezpieczeństwa.

8. Budowa boisk szkolnych i sal gimnastycznych.

Tło i uzasadnienie:

- konieczność poprawy nauczania dzieci i młodzieży w zakresie kultury fizycznej,
- obecnie istniejące placówki oświatowe w części nie posiadają boisk szkolnych i sal gimnastycznych,
- brak jest na terenie gminy pełnowymiarowej sali gimnastycznej umożliwiającej przeprowadzanie imprez sportowych,

Rezultaty:

- lepszy rozwój fizyczny dzieci i młodzieży,
- podniesienie warunków nauczania,
- umożliwienie miejscowej społeczności korzystania z boisk szkolnych i sali gimnastycznej do zajęć sportowych,
- wykorzystanie sali gimnastycznej do zawodów, imprez, uroczystości i spotkań.

9. Pozyskiwanie nowych inwestorów.

Tło i uzasadnienie:

- udostępnienie terenów pod tworzenie nowych zakładów pracy,
- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie dróg, sieci wodociągowej, telefonicznej,

Rezultaty:

- ograniczenie bezrobocia,
- zahamowanie migracji ludności wiejskiej,
- rozwój działalności gospodarczej na terenie gminy,
- powstawanie nowych miejsc pracy,
- korzyści finansowe do budżetu gminy.

III. ANALIZA SWOT.

Analiza aktualnego stanu gminy oraz uwarunkowań rozwojowych stały się podstawą do opracowania analizy SWOT.

Analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych (analiza SWOT; skrót od angielskich słów: *strengths, weaknesses, opportunities, threats*) jest podstawowym źródłem informacji o atutach i słabościach.

Pozwala na identyfikację pozytywnych i negatywnych zjawisk występujących zarówno w samej gminie – uwarunkowania wewnętrzne (atuty, silne strony gminy oraz jej słabości), jak i w otoczeniu zewnętrznym (szanse, możliwości oraz zagrożenia).

Atuty i możliwości gminy powinny stanowić uwarunkowania, na których należy oprzeć przyszły rozwój gminy, wspomagając ich oddziaływanie i stwarzając warunki dla ich większego wpływu na przyszłość gminy.

Słabości i zagrożenia, stanowiące utrudnienia lub ograniczenia w planowym rozwoju gminy, powinny być minimalizowane lub eliminowane w aspekcie możliwości uzyskania określonych celów i zrealizowania planowanych zamierzeń.

Analiza siły oddziaływania wskazanych zjawisk została dokonana w pięciopunktowej skali ocen (ocena jednopunktowa oznaczała najmniejszą siłę oddziaływania, a ocena pięciopunktowa – najwyższą). Przy wskazaniu poszczególnych zjawisk dokonana została ocena zmian trendu wymienionych czynników na przestrzeni ostatnich lat oraz oczekiwań w najbliższej przyszłości poprzez wskazanie:

↑ narastanie trendu

→ stagnacja

↓ regres

Charakter zjawiska został przedstawiony w trzech aspektach: lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

Zestawienie oceny czynników rozwojowych przedstawia poniższa tabela:

Tab. Analiza uwarunkowań rozwoju gminy Brańsk

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE	Charakter zjawiska			Siła oddz.	Trend
	lokalny	krajowy	między nar.		
ATUTY					
Czyste niezdegradowane środowisko naturalne	x			4	↑
Nieskażone surowce rolne	x			4	→
Zdrowa żywność	x			3	→
Duży zasób zwierzyny i ptactwa	x	x	x	3	→
Wysoki poziom zwodociągowania wsi	x			4	↑
Wysoki stopień telefonizacji	x			4	↑
Możliwości dostawy energii elektrycznej	x			2	↑
Nowy budynek szkolny w Holonkach	x			3	→
Stworzenie dwóch gimnazjów	x			3	→
Istnienie na terenie gminy przychodni zdrowia	x			2	→
Zmodernizowane kotłownie w szkołach	x			3	→
Nadwyżka siły roboczej	x			2	→
Tania siła robocza	x			3	→
Znaczna ilość zabytków kultury oraz miejsc pamięci narodowej	x			3	→
Zespół artystyczny „Mianka”	x			4	↑
Gminny Ośrodek Kultury w Popławach	x			3	→
Promocyjny wpływ obszaru „Zielone Płuca Polski”	x	x	x	4	↑
Dobre przyrodnicze warunki produkcji rolnej	x			3	↑
Dużo trwałych użytków zielonych	x			2	→
Dobre warunki do produkcji ziemniaka	x			3	→
SŁABOŚCI					
Obniżony poziom wód gruntowych oraz słabe uwilgotnienie gleby na niektórych obszarach	x			-3	→
Zakwaszenie i lokalne zanieczyszczenie gleb	x			-2	→
Słabe warunki przyrodniczej produkcji rolnej na niektórych obszarach	x			-4	→
Brak naturalnych akwenów wodnych	x			-3	→
Na niektórych obszarach nie jest uporządkowany bieg rzeki Nurzec	x			-4	→
Słaby stan dróg	x			-4	→

Niedostatecznie rozwinięta gospodarka ściekowa	x			-4	→
Brak należyte zorganizowanego i urządzonego wysypiska odpadów stałych				-4	→
Brak gazyfikacji gminy	x			-4	→
Słaby stan oświetlenia	x			-2	→
Wysoki stopień bezrobocia	x			-4	→
Emigracja ludności ze wsi do miast	x			-4	→
Niski stopień wykształcenia	x			-4	→
Niski poziom życia mieszkańców	x			-4	↓
Niska przedsiębiorczość oraz aktywność społeczna	x			-2	↑
Niskie dochody mieszkańców gminy	x			-4	↓
Słabe zaplecze jednostek ratowniczo-gaśniczych	x			-3	→
Niedostępność szkolnictwa średniego	x			-4	→
Niedostateczne wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne,	x			-2	→
Brak kompleksów sportowych (boisk, hal sportowych)	x			-4	→
Struktura wykształcenia niedostosowana do potrzeb rynku	x			-3	↑
Ograniczona dostępność komunikacji publicznej	x			-3	↓
Bezpieczeństwo publiczne	x			-3	↓
Niedostateczna ilość placówek kulturalnych	x			-2	→
Niska popularyzacja kultury	x			-2	↑
Mały rynek zbytu	x			-3	→
Brak organizatorów przedsiębiorczości	x	x		-4	→
Niedostateczna promocja	x			-2	↑
Niskie dochody budżetu gminy	x			-3	→
Słaby rozwój instytucji gospodarki rynkowej	x			-3	→
Brak niektórych usług w gminie	x			-2	↓
Odległe położenie gminy od większych miast	x			-3	→
Brak dużych przedsiębiorstw	x			-4	→
Duży udział małych gospodarstw produkujących na małą skalę	x			-2	→
Spadek pogłowia zwierząt gospodarczych	x			-3	↓
Niskie dochody rolnicze	x			-4	↓
Brak środków finansowych na wprowadzenie nowych technologii	x			-4	↓
Zacofanie technologiczne w rolnictwie	x			-3	→
Duży udział zbóż w zasiewach	x			-3	↓
Mała ilość gospodarstw wyposażonych w kanalizację i indywidualne oczyszczalnie	x			-3	↑
Niska działalność pozarolnicza rolników	x			-3	↑

Skromne walory turystyczne oraz niedostateczna baza materiałowa i noclegowa	x			-3	↑
Brak gospodarstw agroturystycznych	x			-4	→
Niski poziom promocji i informacji turystycznej	x	x		-3	↑
Słaba sieć szlaków turystycznych i związanych z nimi punktów obsługi	x			-3	↑
Niedostatek infrastruktury turystycznej	x			-4	→
Brak ofert inwestycyjnych w dziedzinie zagospodarowania turystycznego	x			-3	↑
SZANSE					
Przygraniczne położenie gminy			x	4	↑
Bliskość rynków wschodnich			x	4	↑
Położenie gminy w sąsiedztwie Białowieskiego Parku Narodowego		x	x	3	→
Walory ekologiczne obszaru „Zielone Płuca Polski”	x	x	x	3	→
Zainteresowanie terenami cennymi przyrodniczo		x	x	3	↑
Popyt w krajach zachodnich na zdrową żywność, produkowaną metodami ekologicznymi			x	1	↑
Możliwość skorzystania ze środków pomocowych w celu usunięcia dysproporcji w rozwoju infrastruktury technicznej		x	x	4	↑
Akcesja Polski do Unii Europejskiej			x	2	→
Rozwój szkolnictwa wyższego w regionie		x		3	↑
Preferencje podatkowe dla inwestorów rozpoczynających działalność	x	x	x	2	↑
Tworzenie warunków dla rozwoju małych i średnich firm	x	x		2	↑
Rozwijanie współpracy z gminami ościennymi	x			2	→
Organizowanie imprez sportowych i kulturalnych o zasięgu ponadgminnym	x	x		2	↑
Wzrost ruchu turystycznego		x	x	2	→
Popyt na agroturystykę		x	x	2	↑
Rozwój różnorodnych ośrodków wsparcia	x	x		2	↑
ZAGROŻENIA					
Zwiększenie zadań i obowiązków nakładanych na jednostki samorządowe bez zapewnienia dostatecznych środków finansowych		x		-4	→
Zaliczanie gminy do obszaru Polski B		x		-2	→

Nasilenie ruchu kołowego na drogach	x	x		-4	↑
Niszczenie dróg przez ciężki tabor samochodowy	x	x		-4	↑
Słaby napływ kapitału zewnętrznego,		x	x	-3	→
Nadprodukcja w rolnictwie polskim i europejskim oznaczająca trudności w zbyciu płodów rolnych i żywności		x	x	-3	→
Konkurencyjność firm zagranicznych w związku z otwarciem gospodarki i importem towarów z zachodu		x	x	-3	↑
Silna konkurencja i lobby'ing innych regionów kraju w przejmowaniu środków przedakcesyjnych		x	x	-5	↑
Położenie gminy na uboczu		x	x	-4	→
Niski poziom wsparcia produkcji ekologicznej w rolnictwie		x		-2	→
Słaba znajomość języków obcych			x	-5	→
Niskie subwencje i dotacje dla Gminy		x		-4	→
Niewystarczająca promocja Gminy		x	x	-4	↑

IV. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

1. Zadania polegające na poprawie stanu środowiska przyrodniczego.

Najpoważniejszymi zadaniami polegającymi na poprawie sytuacji na terenie gminy Brańsk w zakresie ochrony środowiska jest wdrożenie systemu zbiórki odpadów obejmującej cały ich strumień oraz wszystkich mieszkańców. Olbrzymie znaczenie dla stanu środowiska, a w szczególności jakości wód powierzchniowych ma budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla możliwie wszystkich nieruchomości. Ponadto w celu uregulowania stosunków wodnych na terenie gminy oraz zwiększenia zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych niezbędna jest budowa zbiornika małej retencji.

Dla realizacji powyższego koniecznym jest:

- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- Budowa Gminnego Centrum Odzysku Surowców Wtórnych
- Budowa zbiornika małej retencji

2. Zadania polegające na poprawie stanu w zakresie oświaty.

- Budowa Szkoły Podstawowej z Budową Sali gimnastycznej w Domanowie
- Modernizacja Publicznego Gimnazjum w Oleksinie,
- Modernizacja Publicznego Gimnazjum w Glinniku,
- Modernizacja Szkoły Podstawowej w Świrydach,
- Modernizacja Szkoły Podstawowej w Koszewie.

3. Zadania polegające na poprawie stanu w zakresie infrastruktury drogowej.

- Przebudowa drogi gminnej Nr 108226B Klichy – droga powiatowa 1695B na odcinku Oleksin – Klichy
- Przebudowa drogi gminnej Nr 108225B Płonowo – Spieszyn
- Przebudowa drogi gminnej Domanowo – Pietraszki – Glinnik
- Przebudowa ulicy Szkolnej w Domanowie

- Przebudowa drogi gminnej we wsi Kalnica
- Przebudowa drogi gminnej we wsi Brzeźnica do drogi powiatowej Nr 1700B Brańsk
– Lubieszczę

4. Zadania polegające na poprawie stanu w zakresie infrastruktury technicznej.

- Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie całej gminy
- Przebudowa budynku Urzędu Gminy
- Gazyfikacja terenu gminy (inwestor: ZRUGA Warszawa)

V. SYTUACJA FINANSOWA GMINY.

Budżet Gminy Brańsk na rok 2004 przyjęty Uchwałą Rady Gminy nr X/69/03 z dnia 31 grudnia 2003 r. zakłada następującą strukturę dochodów i wydatków.

Budżet zakłada osiągnięcie dochodów w wysokości 11.699.300 zł

z czego:

- dochody z podatków i opłat	1.464.055 zł
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	395.430 zł
- dochody z majątku gminy	98.159 zł
- pozostałe dochody	49.300 zł
- środki ze źródeł pozabudżetowych	1.345.892 zł
- dotacje celowe	386.087 zł
- subwencja ogólna	5.515.777 zł
- dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących i inwestycyjnych	2.444.600 zł

Szczegółowy plan dochodów i wydatków budżetu gminy przedstawiają poniższe tabele.

1. Dochody budżetu gminy.

Tab.: Plan dochodów budżetu gminy na rok 2004.

	Dz.	Rozdz.	§	Wyszczególnienie źródeł dochodów	Plan na 2004 rok
I.	Dochody z podatków i opłat – ogółem				1.464.055
	756	75615	0320	Podatek rolny	729.652
			0310	Podatek od nieruchomości	510.000
			0330	Podatek leśny	57.669
			0340	Podatek od środków transportowych	57.730
			0500	Podatek od czynności cywilnoprawnych	40.100
			0910	Odsetki od nieterminowych wpłat	7.100
			0430	Wpływy z opłaty targowej	100
			0360	Podatek od spadków i darowizn	2.400
			0370	Podatek od posiadania psów	384
			0450	Wpływ opłaty administr. za czynności urzędowe	4.200
	756	75601	0350	Wpływy z karty podatkowej	6.600
			0910	Odsetki od nieterminowych wpłat	120

	756	75618	0410	Wpływy z opłaty skarbowej	17.000
			0480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprz. alkoholu	31.000
II.	<i>Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa</i>				395.430
	756	75621	0010	W podatku dochodowym od osób fizycznych	395.030
			0020	W podatku dochodowym od osób prawnych	400
III	<i>Dochody z majątku gminy</i>				98.159
	020	02001	0750	Dochody z najmu i dzierżawy	3.100
	700	70005	0460	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	850
			0470	Wpływy za użytkowanie nieruchomości	401
			0750	Dochody z najmu i dzierżawy	11.000
			0840	Dochody ze sprzedaży	80.000
	801	80101	0750	Dochody z najmu i dzierżawy	2.808
IV	<i>Pozostałe dochody</i>				49.300
	010	01010	0970	Odpłatność mieszkańców za podłączenie do wodociągu	16.000
	750	75023	0690	Wpływy z różnych opłat	5.600
			0830	Wpływy z usług	3.100
	750	75023	0970	Wpływy z różnych dochodów	1.500
	754	75412	0970	Wpływy z różnych dochodów	1.100
	758	75814	0920	Odsetki od śr. zgromadzonych na rach. bank.	22.000
V.	<i>Dotacje celowe</i>				2.830.687
	w tym :				
	<i>Na realizację zadań zleconych gminie przez administrację rządową</i>				386.087
	710	71035	2020	Cmentarze	4.000
	750	75011	2010	Na zadania z zakresu administracji rządowej	78.000
	751	75101	2010	Aktualizacja Spisu Wyborców	1.087
	852	85213	2010	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społ.	5.000
		85214	2010	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne	186.000
		85216	2010	Zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze	27.000
		85219	2010	Ośrodki pomocy społecznej	85.000
	<i>Na realizację własnych zadań bieżących i inwestycyjnych</i>				2.444.600
	754	75412	2030	Ochotnicze Straże Pożarne	4.500
	801	80101	6330	Szkoły Podstawowe- dotacje na inwestycje	1.000.000
		80101	6090	Szkoły podstawowe -dotacje ze śr. specjal. UKF i S	1.350.100
	921	92109	2700	Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego – środki pozyskane z innych źródeł	10.000
	010	01010	6330	Dotacje na wodociągi	80.000
VI.	<i>Środki pozyskane z innych źródeł na dofinansowanie zadań</i>				1.345.892

	600	60016	6292	Środki na dofinansowanie budowy dróg -SAPARD	710.242
	801	80110	6333	Gimnazja – dotacja z PAOW	29.520
		80110	2700	Środki pozyskane z innych źródeł-gimnazja	---
	900	90002	6260	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	18.900
	010	01010	6292	Środki na dofinansowanie budowy oczyszczalni	547.230
	600	60016	2440	Dotacje z Fund. Rekultywacji na modern. drogi	40.000
VI I	<i>Subwencja ogólna</i>				5.515.777
	758	75801	2920	Oświatowa	3.033.700
	758	75807	2920	Uzupełniająca	617.490
	758	75807	2920	Podstawowa	1.864.587
Dochody ogółem (I+II+III+IV+V+VI+VII)					11.699.300

2. Wydatki budżetu gminy.

Tab.: Plan wydatków budżetu gminy na 2004 rok.

DZIAŁ Rozdz.	NAZWA DZIAŁU ROZDZIAŁU	PLAN NA 2004 R.	Z T E G O					WYDATK I INWEST.
			WYDATKI BIEŻĄCE	W T Y M				
				WYNAGR O -DZENIA	POCHODN E OD WYNAGR.	DOTACJE	WYDATKI NA OBSŁUGĘ DŁUGU	
1.	2.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	OGÓŁEM WYDATKI W TYM :	11.285.470	6.325.530	3.130.157	606.985	629.117	70.119	4.959.940
010	Rolnictwo i łowiectwo	128.560	14.560					114.000
01010	Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	114.000						114.000
01030	Izby rolnicze	14.560	14.560					
400	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	80.000	---					80.000
40002	Dostarczanie wody	80.000	---					80.000
600	Transport i łączność	1.483.180	349.500			140.000		1.133.680
60014	Drogi publiczne powiatowe	140.000	140.000			140.000		
60016	Drogi publiczne gminne	1.339.680	206.000					1.133.680
60095	Pozostała działalność	3.500	3.500					
700	Gospodarka mieszkaniowa	10.000	10.000					
70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	10.000	10.000					
710	Działalność usługowa	40.000	5.000					35.000
71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	35.000	---					35.000
71035	Cmentarze	5.000	5.000					
750	Administracja publiczna	1.245.284	1.245.284	813.334	160.064			

DZIAŁ ROZDZ.	NAZWA DZIAŁU ROZDZIAŁU	PLAN NA 2004 R.	Z T E G O					WYDATK I INWEST.
			WYDATKI BIEŻĄCE	W T Y M				
				WYNAGR O -DZENIA	POCHODN E OD WYNAGR.	DOTACJE	WYDATKI NA OBSŁUGĘ DŁUGU	
1.	2.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
75011	Urzędy wojewódzkie	78.000	78.000	64.272	12.649			
75022	Rady gmin	40.100	40.100					
75023	Urzędy gmin	1.125.786	1.125.786	749.062	147.415			
75095	Pozostała działalność	1.398	1.398					
751	Urzędy naczelných organów władzy państw. kontroli i ochr. prawa oraz sądown.	1.087	1.087					
75101	Urzędy naczelných organów władzy państw., kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1.087	1.087					
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p.poż.	162.000	127.000	38.215	8.324	13.000		35.000
75405	Komendy Powiatowe Policji	13.000	13.000			13.000		
75412	Ochotnicze straże pożarne	145.000	110.000	38.215	8.324			35.000
75414	Obrona cywilna	4.000	4.000					
756	Dochody od osób prawnych, od os. fizycz. i od innych jedn. nieposiadających os. prawnej	59.000	59.000	43.000				
75647	Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych	59.000	59.000	43.000				
757	Obsługa długu publicznego	70.119	70.119				70.119	
75702	Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	70.119	70.119				70.119	
758	Różne rozliczenia	435.000	435.000					
75818	Rezerwy ogólne i celowe	435.000	435.000					
801	Oświata i wychowanie	6.728.240	3.388.140	2.158.925	423.506	343.117		3.340.100
80101	Szkoły podstawowe	5.319.231	1.979.131	1.394.264	273.485	63.117		3.340.100
80104	Przedszkola	119.747	119.747	93.584	18.170			
80110	Gimnazja	896.262	896.262	602.173	117.171			

80113	Dowożenie uczniów do szkół	280.000	280.000			280.000		
80143	Jednostki pomocnicze szkolnictwa	95.000	95.000	68.904	14.680			
80195	Pozostała działalność	18.000	18.000					

DZIAŁ ROZD Z.	NAZWA DZIAŁU ROZDZIAŁU	PLAN NA 2004 R.	Z T E G O					WYDATKI INWEST.
			WYDATKI BIEŻĄCE	W T Y M				
				WYNAGR O - DZENIA	POCHODN E OD WYNAGR.	DOTACJE	WYDATKI NA OBSŁUGĘ DŁUGU	
1.	2.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
851	Ochrona zdrowia	46.000	13.840					32.160
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	46.000	13.840					32.160
852	Pomoc społeczna	359.000	359.000	76.683	15.091			
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	5.000	5.000					
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne	195.000	195.000					
85215	Dodatki mieszkaniowe	8.000	8.000					
85216	Zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze	27.000	27.000					
85219	Ośrodki pomocy społecznej	107.000	107.000	76.683	15.091			
85295	Pozostała działalność	17.000	17.000					
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	311.000	121.000			10.000		190.000
90002	Gospodarka odpadami	110.000	20.000					90.000
90003	Oczyszczanie miast i wsi	5.000	5.000					
90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	186.000	86.000					100.000
90017	Zakłady Gospodarki Komunalnej	10.000	10.000			10.000		
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	123.000	123.000			123.000		
92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	113.000	113.000			113.000		
92116	Biblioteki	10.000	10.000			10.000		
926	Kultura fizyczna i sport	4.000	4.000					
92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	4.000	4.000					

3. Prognozowana sytuacja finansowa gminy Brańsk na lata 2004 -2006.

L.p.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006
A	Dochody ogółem	11.499.780	12.350.000	13.774.000
B	Wydatki ogółem	11.079.850	11.963.329	13.425.329
	w tym:			
	- wydatki bieżące	7.116.812	8.418.329	9.193.329
	- wydatki inwestycyjne	3.963.038	3.545.000	4.230.000
C	Wynik finansowy (A-B) /+ - /	419.930	236.671	236.671
D	Roczna spłata pożyczek i odsetek ogółem	943.049	283.573	269.204
	w tym:	943.049	283.573	269.204
	1/ zaciągniętych :			
	w tym:			
	- spłata rat pożyczki	872.930	236.671	236.671
	- spłata odsetek	70.119	46.902	32.533
	2/ spłata wnioskowanej pożyczki	-----	-----	-----
	w tym:	-----	-----	-----
	- spłata rat pożyczki			
	- spłata odsetek			
E	Kwota udzielonych poręczeń	-----	-----	-----
F	Razem D + E	943.049	283.573	269.204
G	(F : A) - %	8,2	2,32	1,9

VI. ZADANIA I PROJEKTY INWESTYCYJNE NA LATA 2004 – 2006.

1. Infrastruktura transportowa.

Przedsięwzięcie - zadanie	Instytucja odpowiedzialna za zadanie	Miejsce realizacji	Czas realizacji	Koszt w mln. zł
Przebudowa drogi gminnej Nr 108226B Klichy – droga powiatowa 1695B na odcinku Oleksin – Klichy	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	czerwiec /lipiec 2004 r.	0,49
Przebudowa drogi gminnej Nr 108225B Płonowo – Spieszyn	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	październik 2004 r.	0,46
Przebudowa drogi gminnej Domanowo – Pietraszki – Glinnik	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2006 r.	1,7
Przebudowa ulicy Szkolnej w Domanowie	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2005 r.	0,14
Przebudowa drogi Gminnej we wsi Kalnica	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2005 r.	0,22
Przebudowa drogi Gminnej we wsi Brzeźnica do drogi powiatowej Nr 1700B Brańsk – Lubieszczę	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2006 r.	0,4
Przebudowa drogi Pace - kiersnowo	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2005/2006	0,2
Przebudowa drogi przez wieś Nowosady	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2006	0,15
Szacowany koszt inwestycji ogółem: 3,76				

2. Infrastruktura oświatowa.

Przedsięwzięcie - zadanie	Instytucja odpowiedzialna za zadanie	Miejsce realizacji	Czas realizacji	Koszt w mln. zł
Budowa Szkoły Podstawowej z budową sali gimnastycznej w Domanowie I etap	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2000-2003	1, 677

Budowa Szkoły Podstawowej z budową sali gimnastycznej w Domanowie II etap	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004 2005	1, 797 0,485
Budowa Szkoły Podstawowej z budową sali gimnastycznej w Domanowie III etap	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004	0,505
Remont Publicznego Gimnazjum w Oleksinie	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004	0,72
Remont Publicznego Gimnazjum w Glinniku	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004	0,48
Remont Szkoły Podstawowej w Koszewie	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004	0,55
Remont Szkoły Podstawowej w Świrydach	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004	0,15
Szacowany koszt inwestycji ogółem: 4,65				

3. Ochrona środowiska.

Przedsięwzięcie - zadanie	Instytucja odpowiedzialna za zadanie	Miejsce realizacji	Czas realizacji	Koszt w mln. zł
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2005 r.	0,6
Budowa Gminnego Centrum Odzysku Surowców Wtórnych	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004 r.	0,09
Budowa zbiornika małej retencji w obrębie gruntów wsi Kiersnówek	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004r. 2005r. 2006r.	0,1 1,45 1,45
Szacowany koszt inwestycji ogółem: 3,69				

4. Infrastruktura techniczna i jednostka administracyjna.

Przedsięwzięcie - zadanie	Instytucja odpowiedzialna za zadanie	Miejsce realizacji	Czas realizacji	Koszt w mln. zł
Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2004 r. 2005r. 2006r.	0,2 0,2 0,2
Remont budynku Urzędu Gminy	Gmina Brańsk	Gmina Brańsk	2005 r. 2006 r.	0,4 0,4
Szacowany koszt inwestycji ogółem: 1,4				

VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2006

1. Infrastruktura transportowa.

NAZWA INWESTYCJI	OKRES REALIZACJI	WARTOŚĆ OGÓŁEM	ŚRODKI UE	ŚRODKI BUDŻETU PAŃSTWA	ŚRODKI JST	ŚRODKI PRYWATNE	INNE FUNUSZE KRAJOWE
Przebudowa drogi gminnej Nr 108226B Klichy – droga powiatowa 1695B na odcinku Oleksin – Klichy	2004	563 500	319 000	-	171 000	-	-
Przebudowa drogi gminnej Nr 108225B Płonowo – Spieszyn	2004	460 000	345 000	-	115 000	-	-
Przebudowa drogi gminnej Domanowo – Pietraszki – Glinnik	2005/2006	1 700 000	1 275 000	-	425 000	-	-
Przebudowa ulicy Szkolnej w Domanowie	2005	140 000	105 000	-	35 000	-	-
Przebudowa drogi gminnej we wsi Kalnica	2004/2005	220 000	165 000	-	55 000	-	-
Przebudowa drogi Gminnej we wsi Brzeźnica do drogi powiatowej Nr 1700B Brańsk – Lubieszczę	2005/2006	400 000	300 000	-	100 000	-	-
Budowa drogi Pace - Kiersnowo	2005/2006	200 000	150 000	-	50 000	-	-
Przebudowa drogi przez wieś Nowosady	2006	150 000	112 000	-	38 000	-	-
Koszty inwestycji z zakresu infrastruktury transportowej:		3 483 500	2 509 000	-	901 000	-	-

2. Infrastruktura oświatowa.

REALIZOWANE ZADANIA	OKRES REALIZACJI	WARTOŚĆ OGÓŁEM	ŚRODKI UE	ŚRODKI BUDŻETU PAŃSTWA	ŚRODKI JST	ŚRODKI PRYWATNE	INNE FUNUSZE KRAJOWE
Budowa Szkoły Podstawowej z budową sali gimnastycznej w Domanowie I etap	2000 - 2003	1 676 980	-	345 000	1 331 980	-	-
Budowa Szkoły Podstawowej z budową sali gimnastycznej w Domanowie II etap	2004 2005	1 796 738 485 000	-	944 988 485 000	851 750 -	-	-
Budowa Szkoły Podstawowej z budową sali gimnastycznej w Domanowie III etap	2004	505 000	378 750	-	126 250	-	-
Remont Publicznego Gimnazjum w Oleksinie	2004	72 000	29 520	-	42 480	-	-

Remont Publicznego Gimnazjum w Glinniku	2004	48 000	20 160	-	27 840	-	-
Remont Szkoły Podstawowej w Koszewie	2004	55 000	23 100	-	31 900	-	-
Remont Szkoły Podstawowej w Świrydach	2004	15 000	6 300	-	8 700	-	-
Koszt inwestycji z zakresu infrastruktury oświatowej:		2 976 738	457 830	1 429 988	1 088 920	-	-
3. Ochrona środowiska							
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2005	600 000	480 000	-	120 000	-	-
Budowa Gminnego Centrum Odzysku Surowców Wtórnych	2004	90 000	-	-	90 000	-	-
Budowa zbiornika małej retencji w obrębie gruntów wsi Otapy	2004	80 000	0	-	80 000	-	-
	2005	1 450 000	1 250 000		200 000		
	2006	1 450 000	1 250 000		200 000		
Koszt inwestycji z zakresu ochrony środowiska:		3 670 000	2 980 000	-	690 000	-	-
4. Infrastruktura techniczna i jednostka administracyjna.							
REALIZOWANE ZADANIA	OKRES REALIZACJI	WARTOŚĆ OGÓŁEM	ŚRODKI UE	ŚRODKI BUDŻETU PAŃSTWA	ŚRODKI JST	INNE ŹRÓDŁA	INNE FUNUSZE KRAJOWE
Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego	2004	200 000	0	-	200 000	-	-
	2005	200 000	150 000		50 000		
	2006	200 000	150 000		50 000		
Remont budynku Urzędu Gminy	2005	400 000	-	200 000	200 000	-	-
	2006	400 000		200 000	200 000		
Koszt inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i w jednostkach administracyjnych:		1 400 000	300 000	400 000	700 000	-	-

VIII.ZADANIA I PRIORYTETY INWESTYCYJNE NA LAT A 2007 - 2013

Poniżej przedstawiono założenia i potrzeby inwestycyjne na lata 2007 – 2013.

1. Infrastruktura drogowa.

- Budowa mostu na rzece Bronka droga Kiersnówek - Brańsk
- droga krajowa Nr 66 – Kiersnówek – Majorowizna – Kiersnowo – dr. pow. Nr 1693B,
- Brzeźnica – Popławy,
- dr. krajowa Nr 66 we wsi Patoki – ul. Szkolna we wsi Domanowo,
- ul. Selewanska we wsi Domanowo Nr 108219B,
- ul. Piłsudskiego we wsi Mień Nr 108 220B,
- ul. bez nazwy we wsi Domanowo Nr 108221B,
- od dr. pow. Popławy Dołubowo – do wsi Widźgowo,
- Lubieszce – granica gminy,
- Pietraszki – Prusanka Stara,
- Kiersnowo Dęgowo,
- Płonowo – dr. pow. Nr 1699B,
- Budowa drogi Ferma – granica gminy w kierunku Hodyszewa
- naprawa dróg dojazdowych do gruntów rolnych,

2. Ochrona środowiska.

- likwidacja tzw. „dzikich wysypisk śmieci” na terenie gminy oraz tzw. „wyrabisk”
- kontynuacja budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- dalsza rozbudowa i doposażenie Gminnego Centrum Odzysku Surowców wtórnych,

3. Infrastruktura społeczna.

- modernizacja obiektów oświatowo-kulturalnych na terenie gminy,
- modernizacja obiektów OSP,
- doposażenie jednostek OSP,

- rozbudowa obiektów rekreacyjno-sportowych,

4. Infrastruktura techniczna

- przebudowa wyeksploatowanej sieci wodociągowej,
- modernizacja stacji uzdatniania wody zlokalizowanych przy hydroforniach,
- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie wynikającym z potrzeb społecznych.

IX. SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻONYCH CELÓW Z CELAMI STRATEGICZNYMI ROZWOJU WOJ. PODLASKIEGO I POWIATU BIELSKIEGO.

Wyznaczone w ramach niniejszego Planu Rozwoju cele są zgodne z założeniami strategii rozwoju woj. podlaskiego tj. „Podniesienie konkurencyjności województwa podlaskiego przez rozbudowę i modernizację infrastruktury” i Planu Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Bielskiego na lata 2004 – 2006 tj. „Zapewnienie trwałych podstaw rozwoju społeczeństwa i gospodarki oraz stworzenie możliwie jak najlepszych warunków życia jego mieszkańców”

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

mgr inż. Wojciech Łukasz Jakubowski